



# **HYVINVOINTIKATSAUS 2021**

## **KORONAPANDEMIAN VAIKUTUKSET VANTAALAISTEN HYVINVOINTIIN**

# Johdanto



Vantaan vuoden 2021 hyvinvointikatsauksen aiheena on koronapandemian vaikutukset vantaalaisten hyvinvointiin. Katsaus on jaoteltu *Vantaan hyvinvointiohjelman 2018–2022* osa-alueita mukaillen. Hyvinvointikatsaus on laadittu työryhmässä, jossa on ollut edustus kaikilta toimialoilta ja sen työtä on ohjannut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiateeman johtoryhmä.

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 §:n mukaan kunnalla on velvollisuus raportoida valtuustolle kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä vuosittain ja lisäksi kerran valtuustokaudessa on valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Vantaalla on tehty laaja hyvinvointikertomus vuoden 2021 alussa.

Hyvinvoinnin määritelmä  
Vantaan hyvinvointiohjelmassa vuosille 2018-  
2022

Hyvinvointi koostuu useasta osa-alueesta

## Terveys

Fyysinen ja psyykinen  
terveys

## Yhteisöllisyys

Ihmissuhteet, vapaa ajan-toiminta ja harrastukset,  
yhteenkuuluvuus, katsomuksellisuus,  
osallisuus ja mahdollisuus vaikuttaa

## Elinympäristö

Rakennettu ympäristö,  
luonto, asuminen ja  
liikkuminen

## Jatkuva oppiminen

Koulutus ja osaaminen

## Työ ja toimeentulo

Mielekäs tekeminen

**Koettu hyvinvointi, elämänlaatu, onnellisuus**

# Toipumissuunnitelma



Vantaalla on laadittu toipumissuunnitelma koronaepidemiasta palautumiseksi ja palveluvelan hoitamiseksi. Epidemia on vaikuttanut voimakkaimmin heihin, jotka ovat olleet heikommassa asemassa jo ennen epidemiaa. Vaikutukset osuvat esimerkiksi uusien vantaalaisten kotoutumiseen ja ikäihmisiin, jotka joutuivat pitkään ennen rokotusten aloitusta olemaan eristyksissä muista. Tämän vuoksi syrjäytymisen ehkäiseminen ja myönteisen erityiskohtelun toimenpiteet on otettu osaksi toipumissuunnitelmaa.

**Toipumissuunnitelmaan on nostettu 8 keskeistä osa-aluetta, joilla on havaittu suurimmat epidemian ja rajoitustoimien vaikutukset ja lisäpanostustarpeet:**

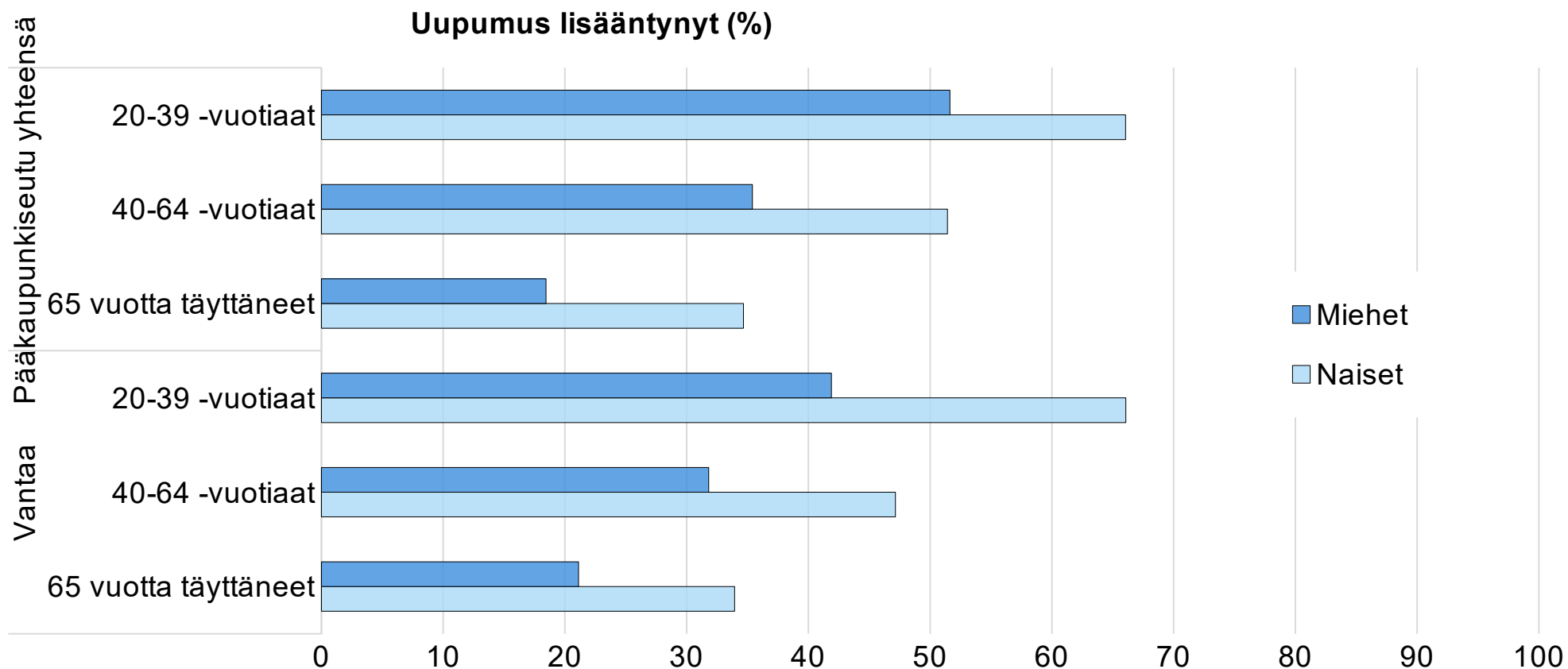
1. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen.
2. Oppimisvajeen paikkaaminen ja varhaiskasvatuksen tukeminen.
3. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja hoitovelan kurominen.
4. Syrjäytymisen ehkäisy ja myönteisen erityiskohtelun toimenpiteet.
5. Panostukset osallisuutta ja yhteisöllisyyttä lisääviin toimiin sekä harrastuksia ja tapahtumatuotantoa tukeviin toimiin.
6. Monikielisen viestinnän vahvistaminen ja maahanmuuttajien suomen kielen oppimisen tukeminen.
7. Työllisyyden ja yritysten elpymisen tukeminen.
8. Etäjohtamisen ja henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen.

# 1. TERVEYS

- Koronapandemia on lisännyt erityisesti nuorten naisten uupumusta.
- Koulu-uupumus on lisääntynyt.
- Nuorten kokema ahdistuneisuus on yleistynyt selvästi. Tyttöillä ahdistuneisuus on poikia yleisempää ja kasvanut voimakkaammin.
- Päivittäinen liikunta on vähentynyt koronapandemian aikana erityisesti alle 40-vuotiailla työkäisillä.
- Työkäisten alkoholinkäyttö on lisääntynyt koronapandemian aikana hieman vanhempia ikäryhmiä enemmän.
- Niiden nuorten osuus, jotka eivät käytä alkoholia lainkaan, on jatkanut kasvuaan.
- Erityisesti naisten ja nuorempien ikäryhmien epäterveellinen napostelu on lisääntynyt koronapandemian aikana.
- Lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvussa.



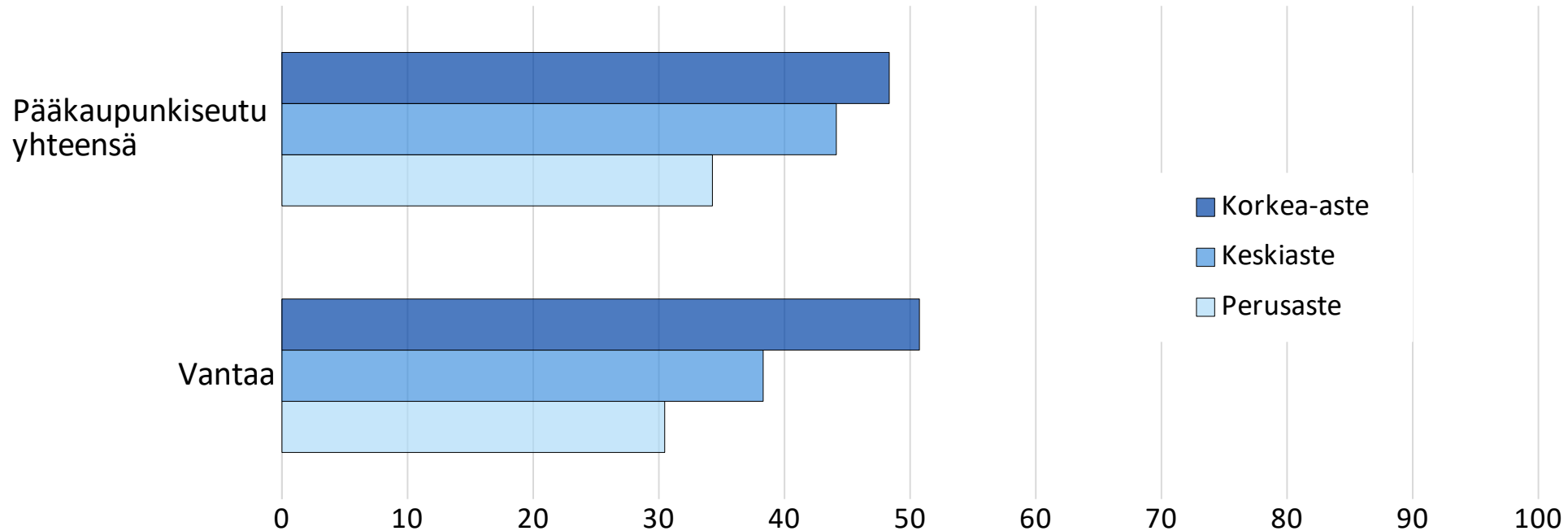
# ➤ Koronapandemia on lisännyt erityisesti nuorten naisten uupumusta



# ➤ Koronapandemia on lisännyt erityisesti korkeasti koulutettujen uupumusta



Uupumus lisääntynyt (%)  
-Koulutusasteen mukaan



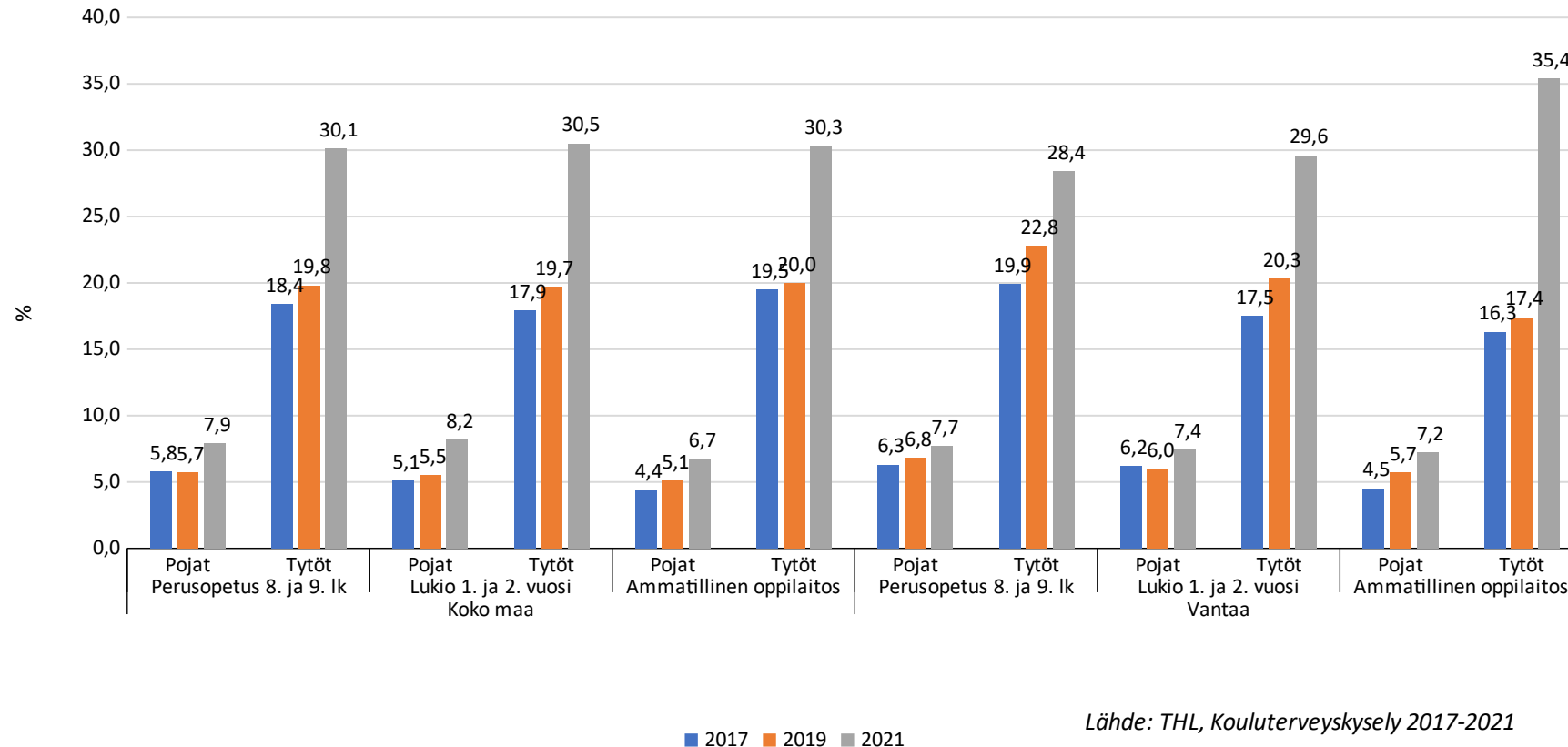
Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021



# Nuorten kokema ahdistuneisuus on yleistynyt selvästi. Tytöillä ahdistuneisuus on poikia yleisempää ja kasvanut voimakkaammin.



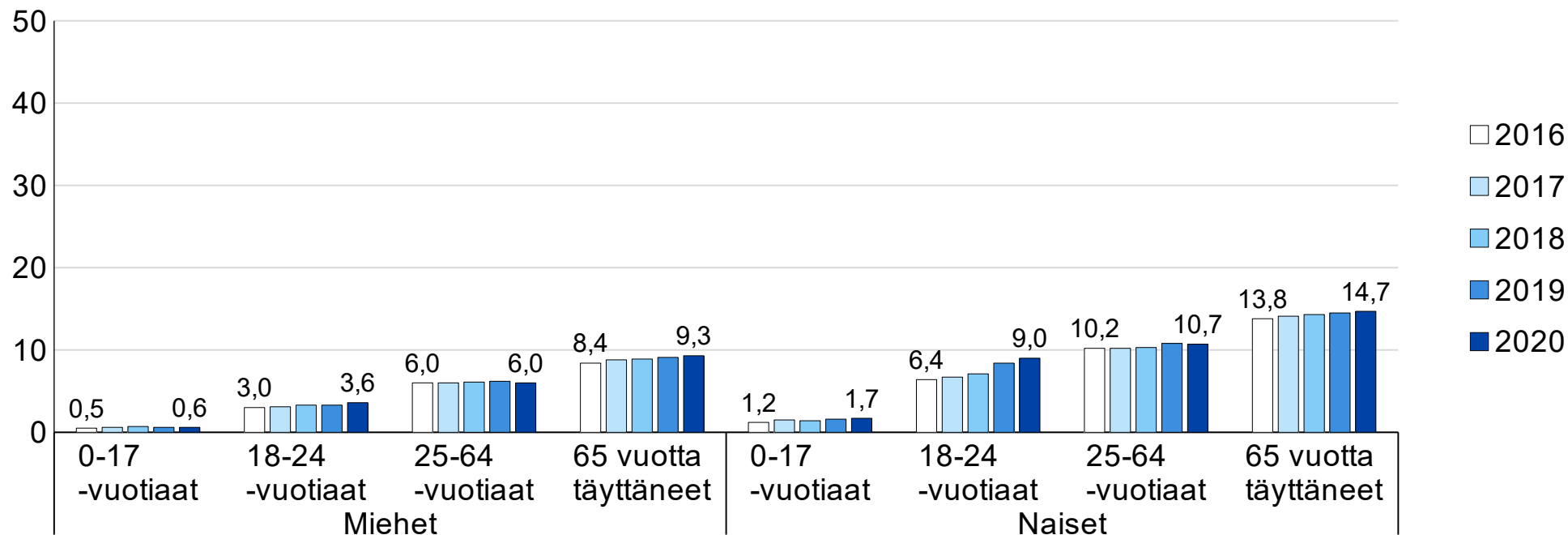
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, %



Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

➤ **Masennuslääkkeiden käyttö on hieman nousussa; käyttö lisääntyy selvästi iän myötä ja on yleisempää naisilla.**

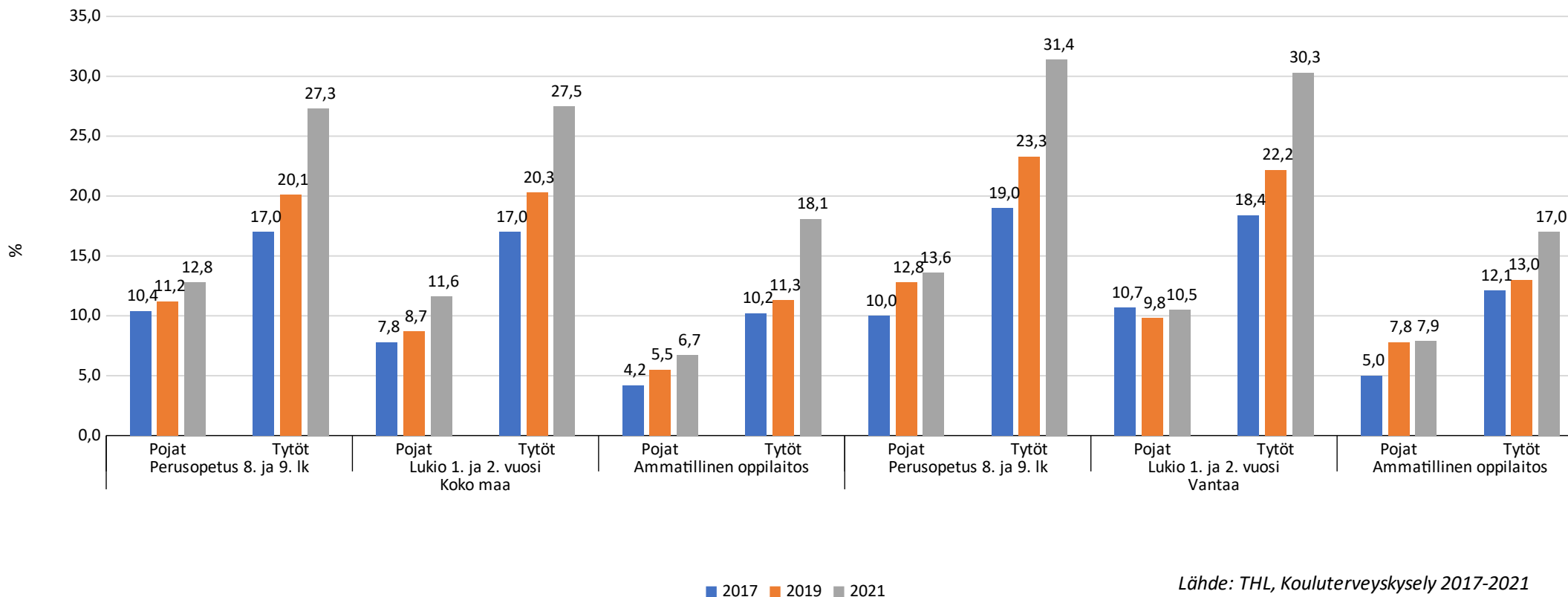
**Depressiolääkkeiden käyttö (Vantaa),  
% vastaavanikäisestä väestöstä**





➤ **Yläaste- ja lukioikäisten tyttöjen koulu-uupumus on kasvanut voimakkaasti kahdessa vuodessa. Joka kolmas yläasteen ja lukion tytöistä kertoo kokevansa koulu-uupumusta.**

Koulu-uupumus, %



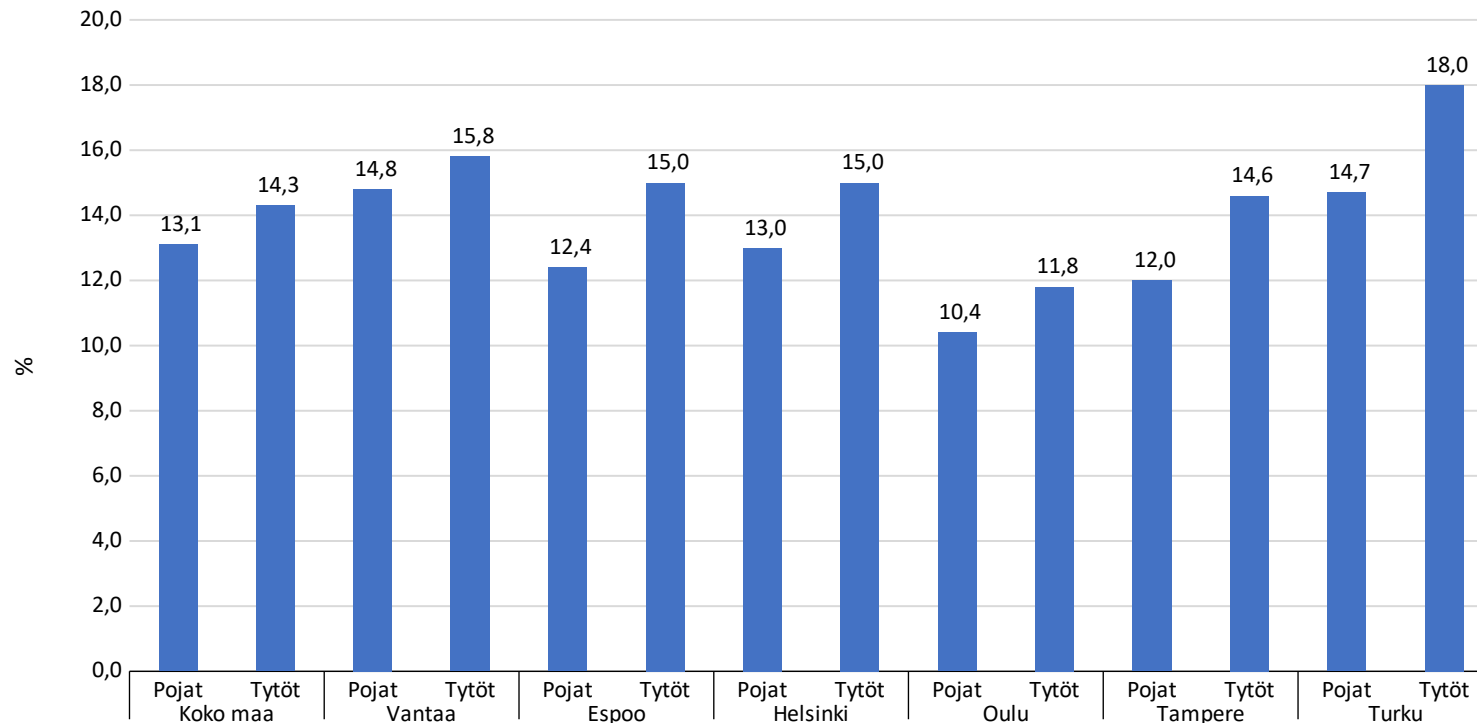
Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021



# Alakoululaisistakin noin 15 % kokee koulu-uupumusta



Kokee koulu-uupumusta 2021, %

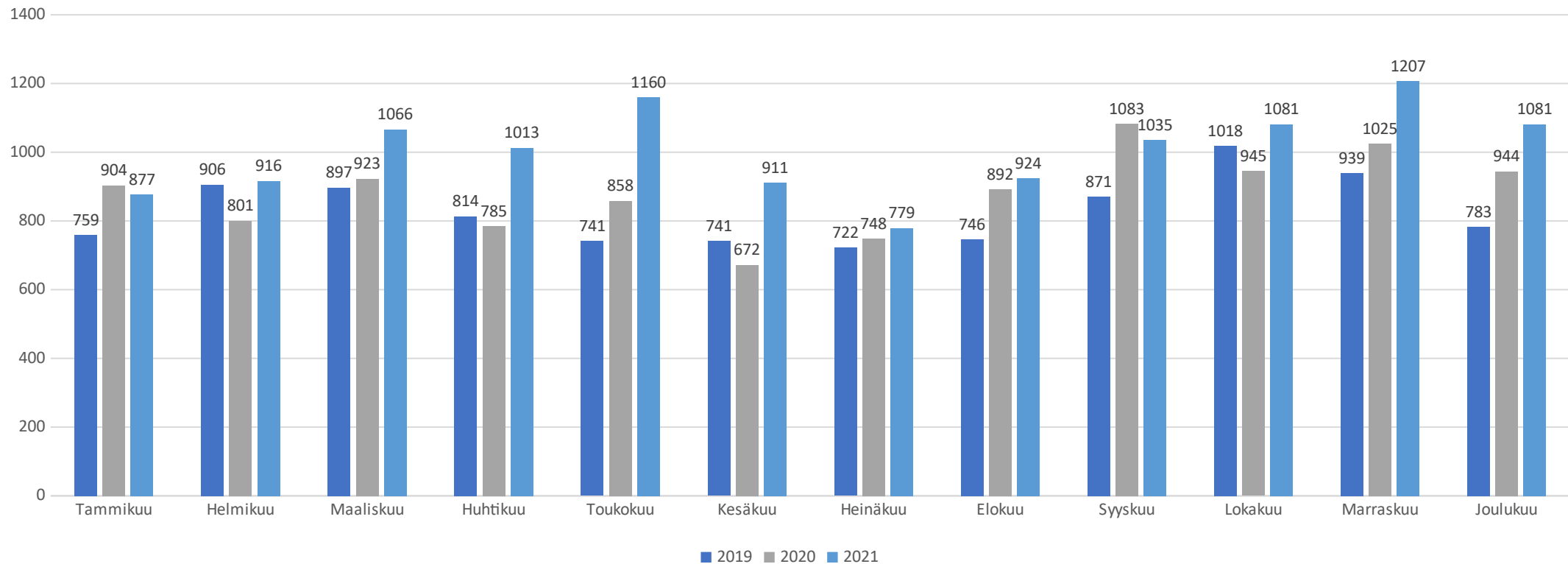


Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

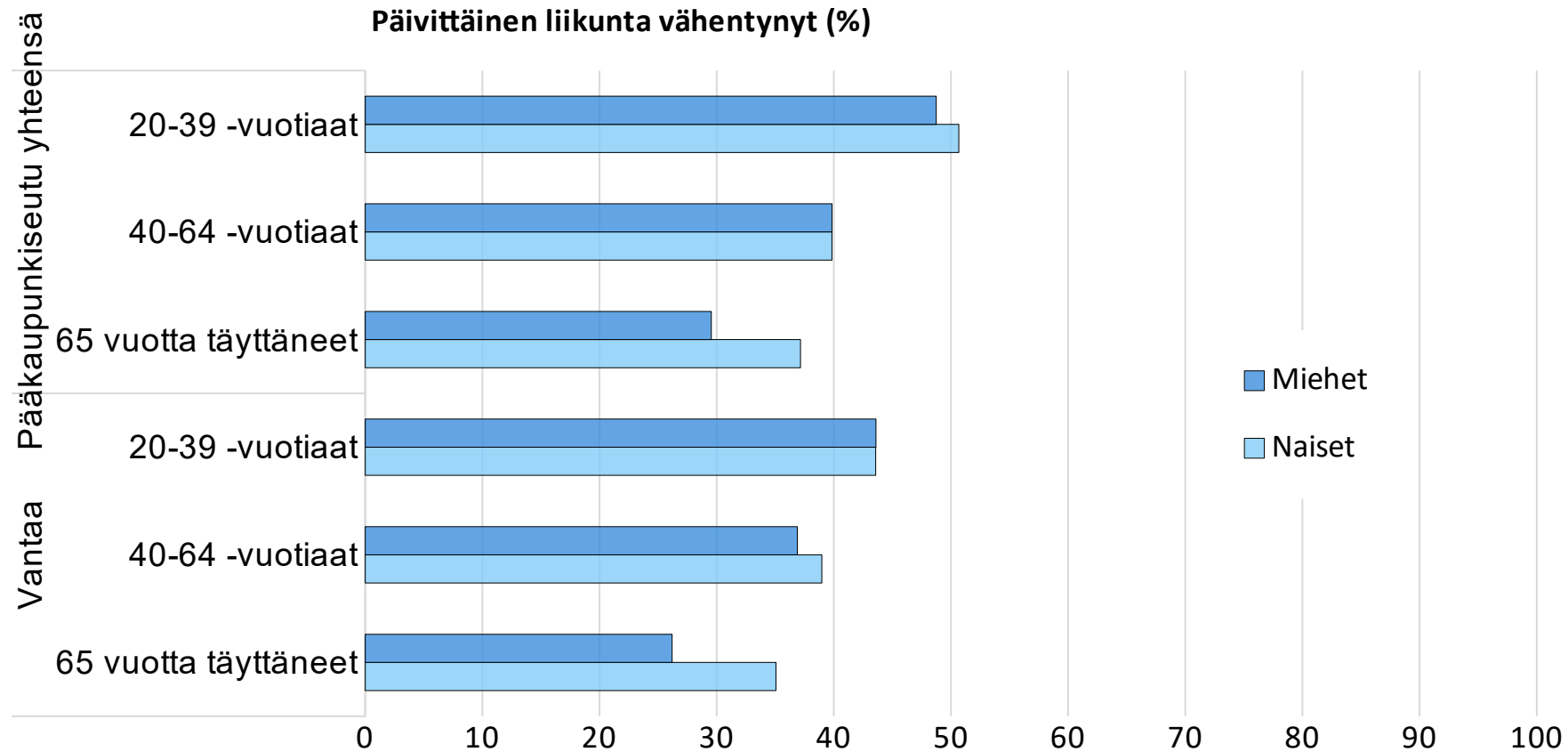
# ➤ Lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvussa



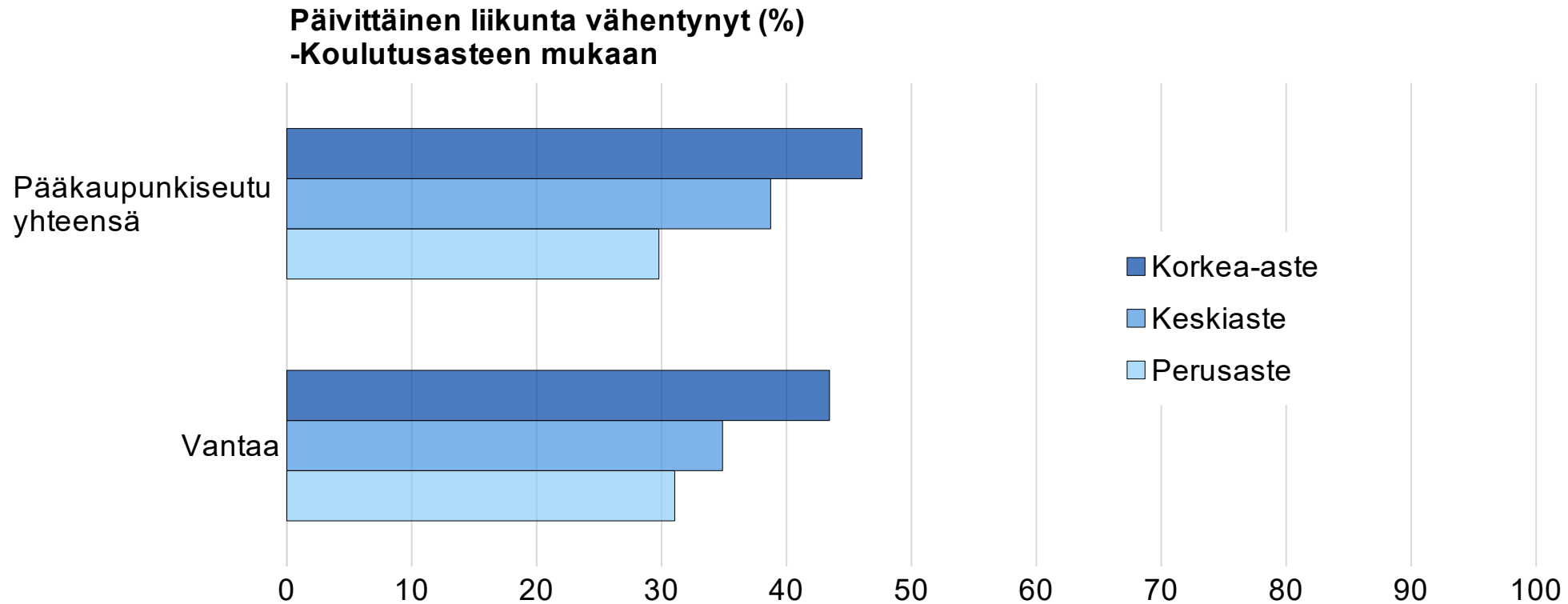
Lastensuojeluilmoitukset kuukausittain vuosina 2019 - 2021



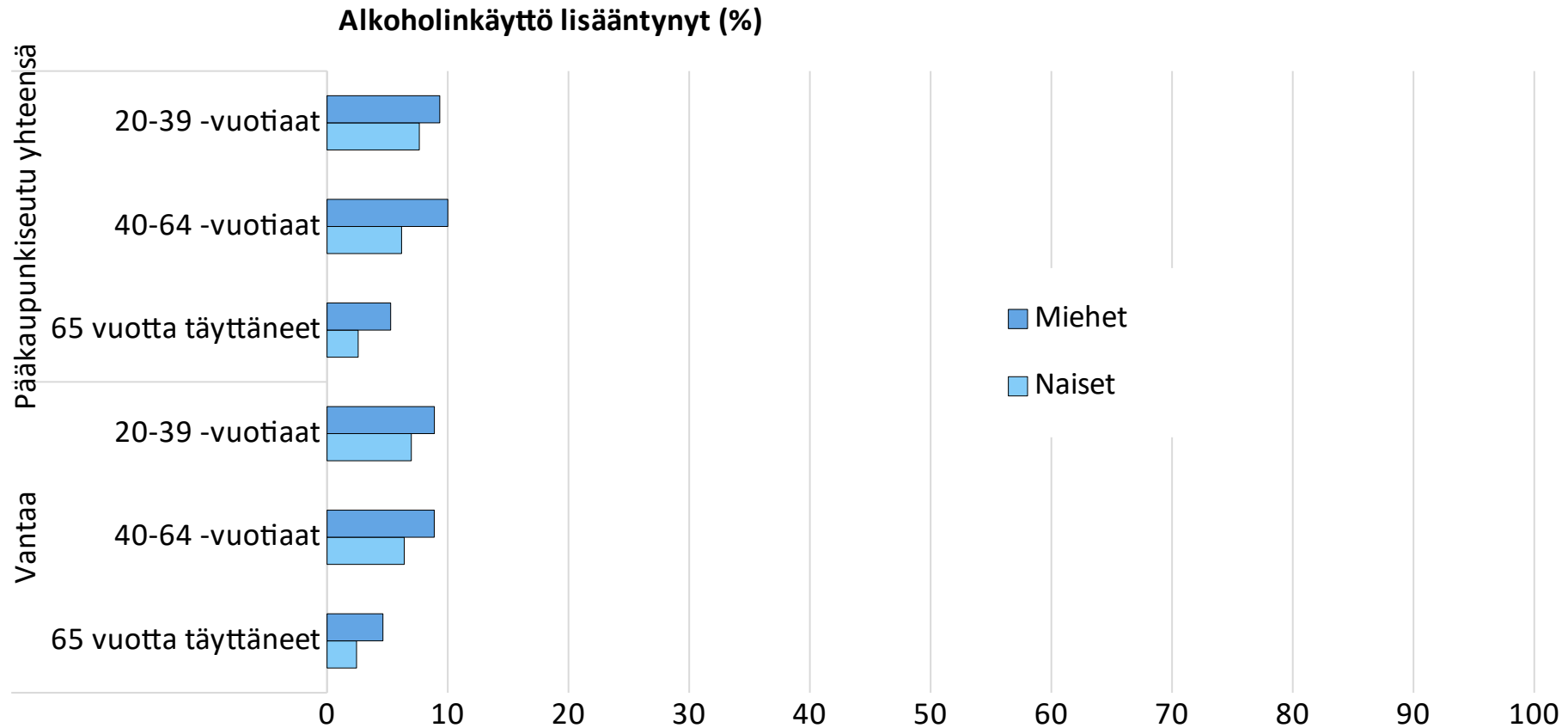
# ➤ Päivittäinen liikunta on vähentynyt koronapandemian aikana erityisesti alle 40-vuotiailla työikäisillä



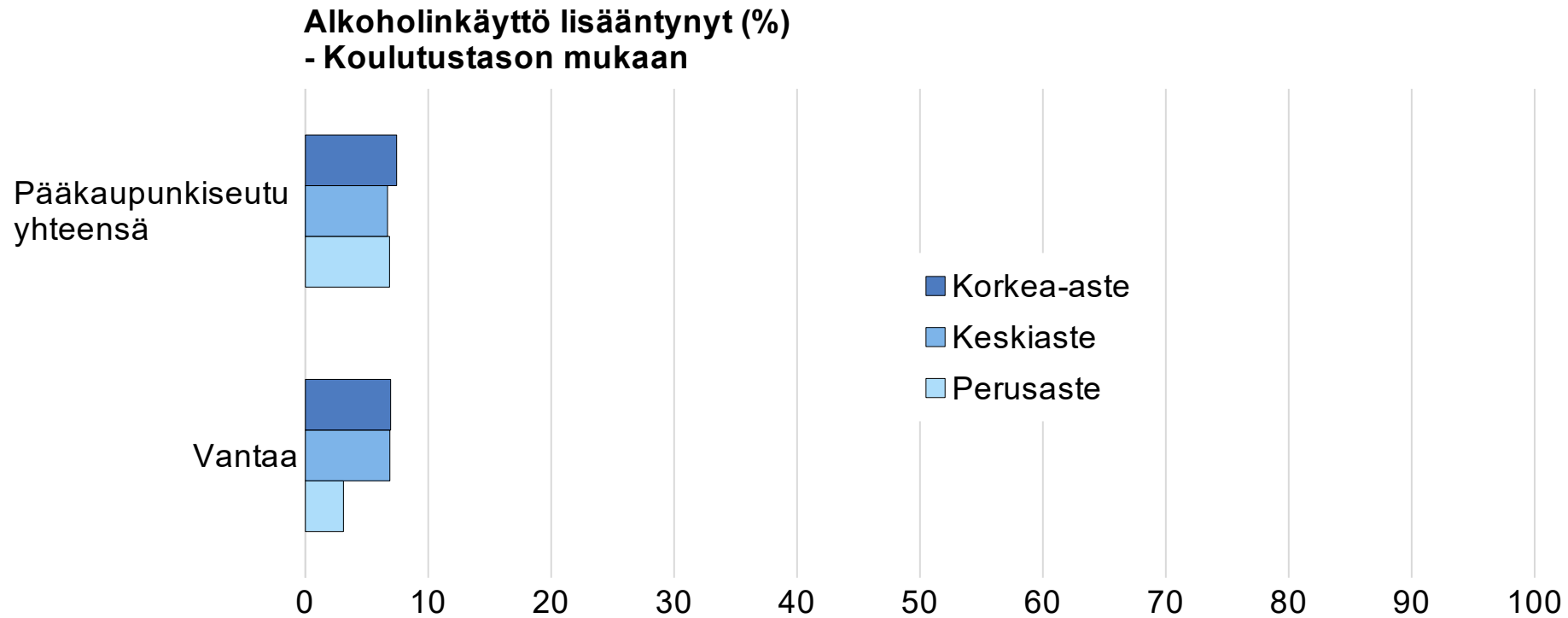
# ➤ Päivittäinen liikunta on vähentynyt koronapandemian aikana erityisesti korkeammin koulutetuilla



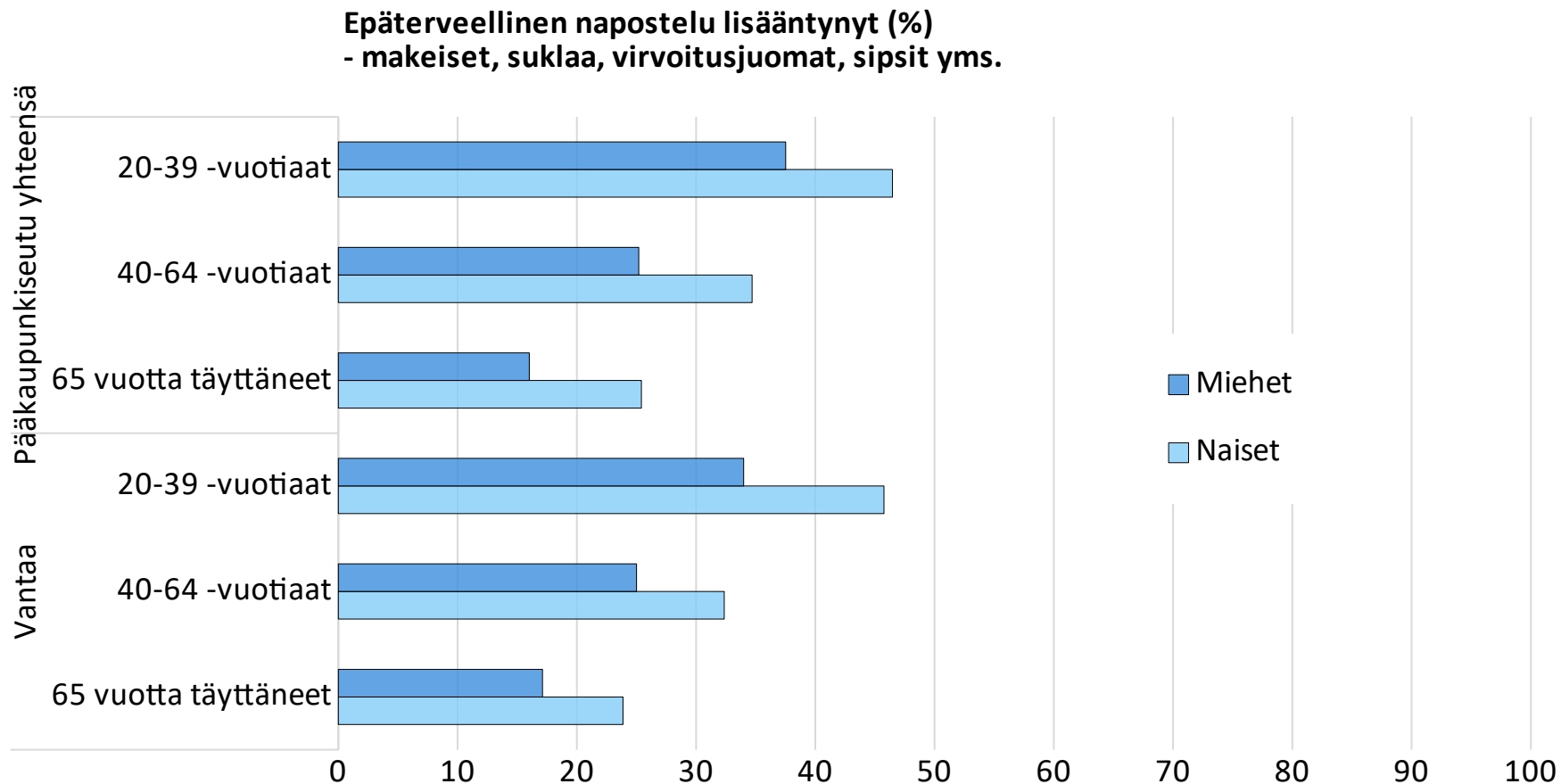
➤ **Työikäisten alkoholinkäyttö on lisääntynyt koronapandemian aikana hieman vanhempia ikäryhmiä enemmän**



# ➤ **Koulutusaste ei ollut yhteydessä lisääntyneeseen alkoholinkäyttöön koronapandemian aikana**

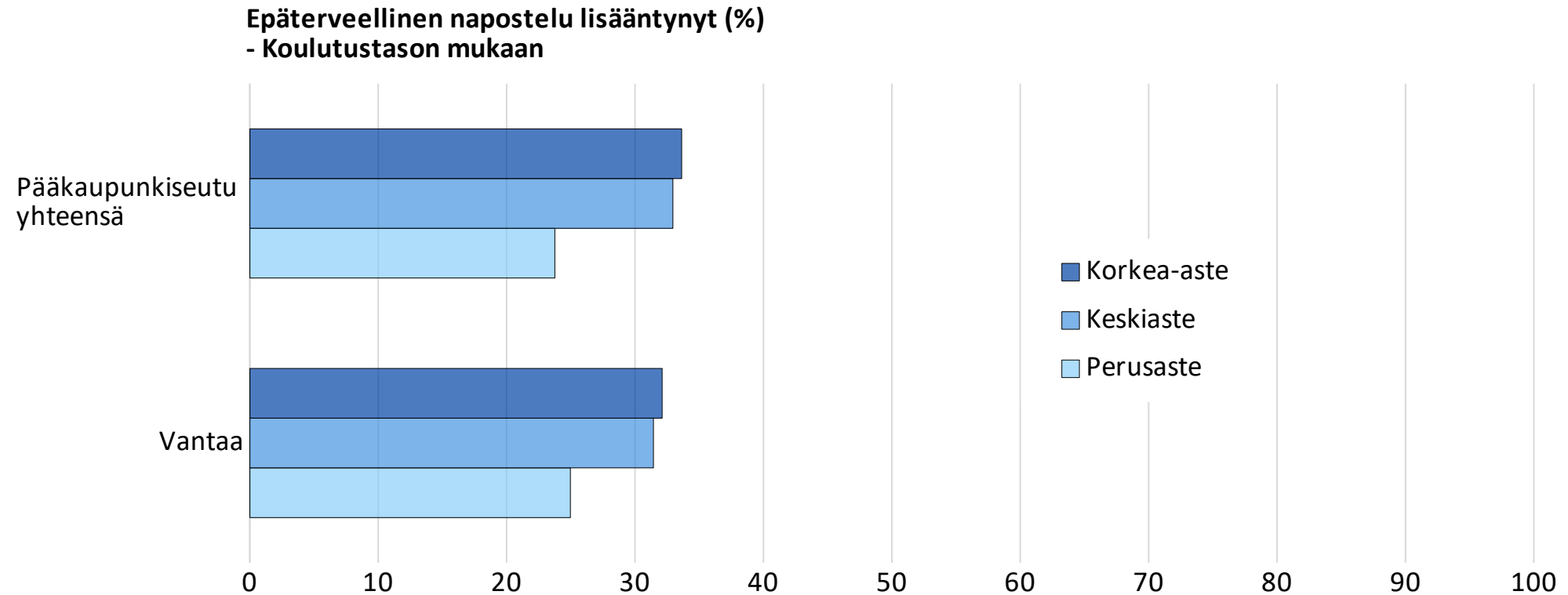


# ➤ Erityisesti naisten ja nuorempien ikäryhmien epäterveellinen napostelu on lisääntynyt koronapandemian aikana





# ➤ Epäterveellinen napostelu on koronapandemian aikana lisääntynyt erityisesti keski- ja korkea-asteen koulutetuilla



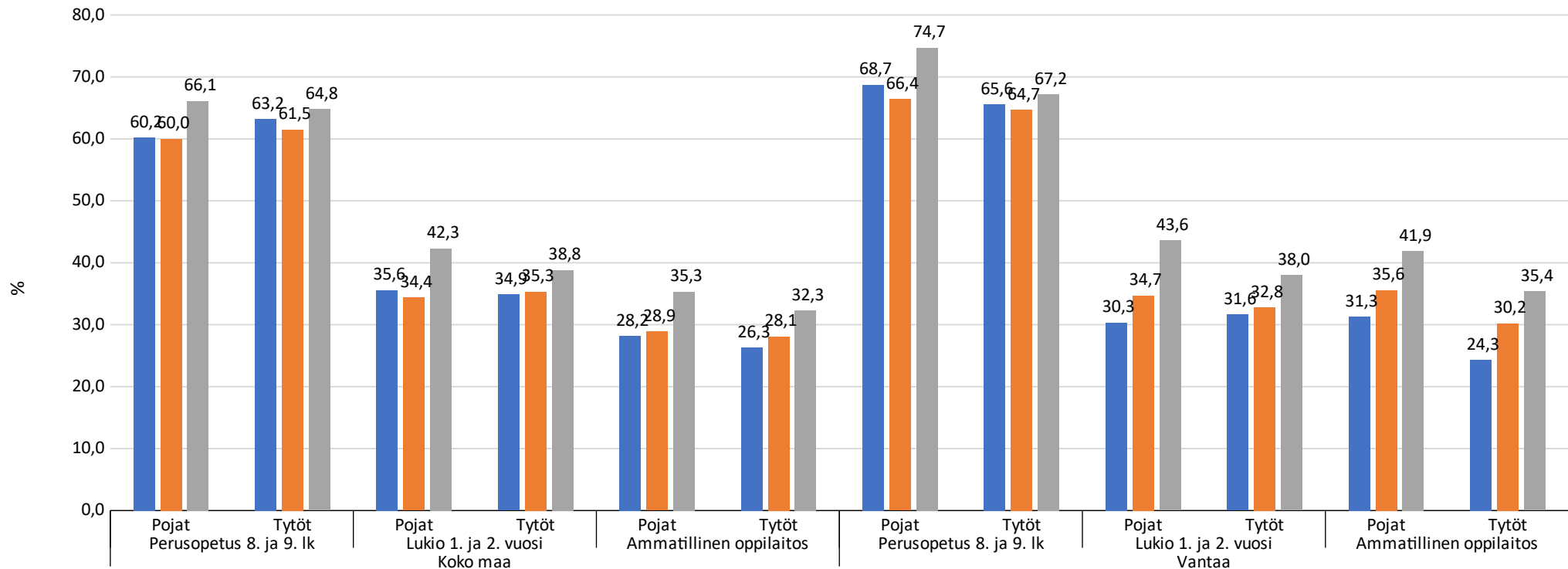
Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021



# Niiden nuorten osuus, jotka eivät käytä alkoholia lainkaan, on jatkanut kasvuaan



Raittius, %



■ 2017 ■ 2019 ■ 2021

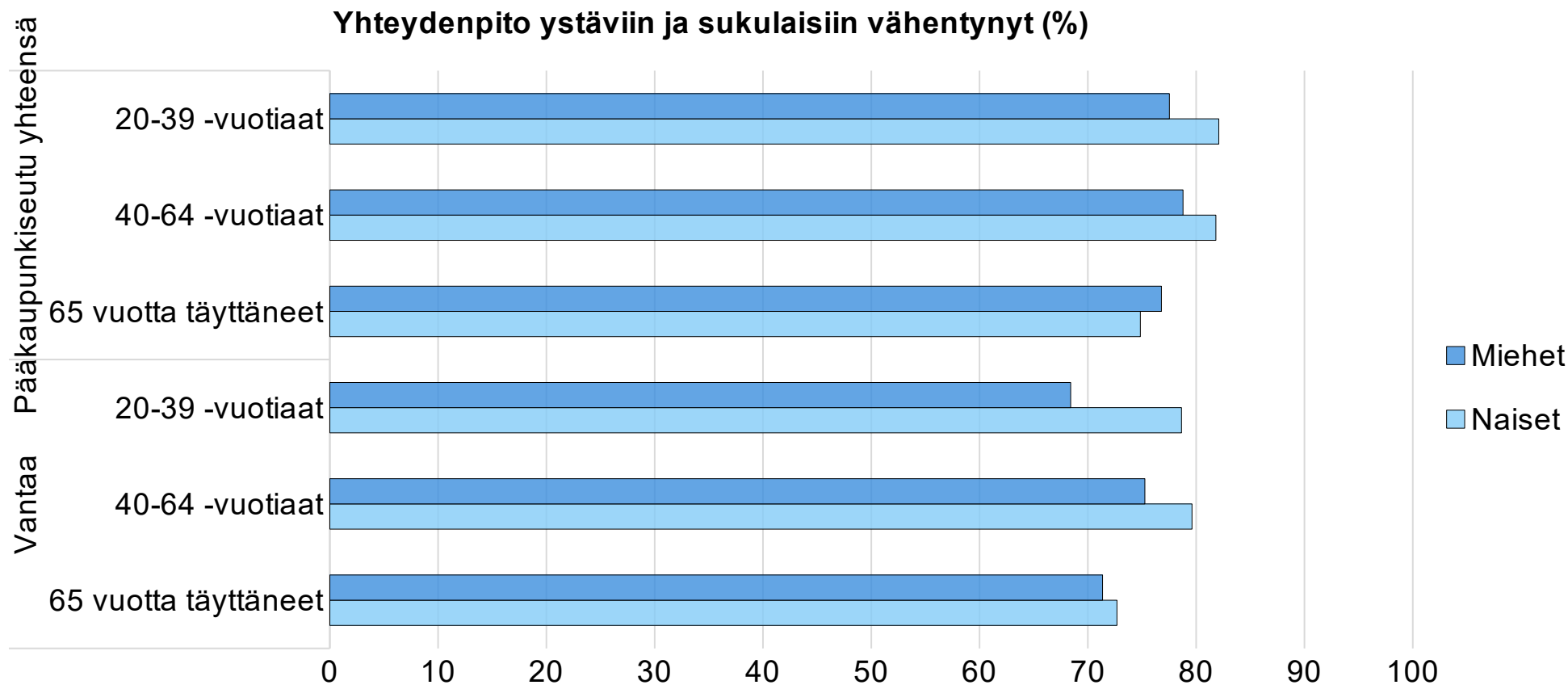
Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

## 2. YHTEISÖLLISYYS

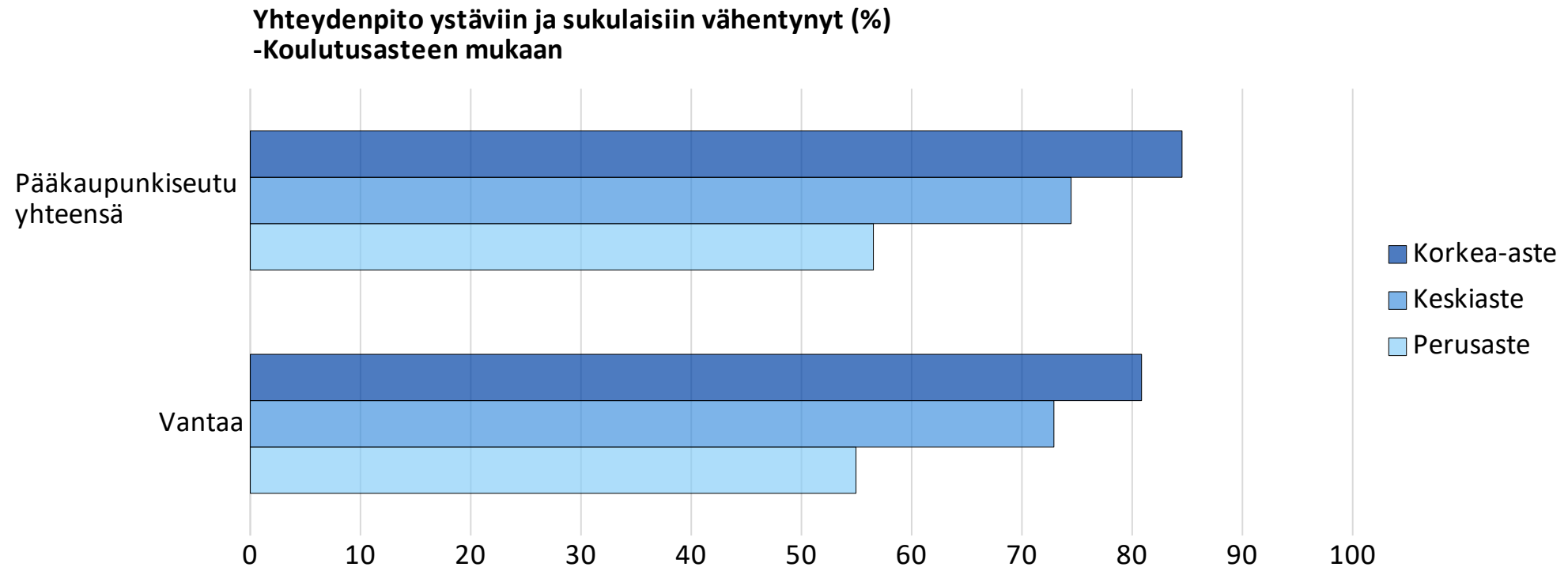
- Koronapandemia on vähentänyt yhteydenpitoa läheisiin ihmisiin ikäryhmästä ja sukupuolesta riippumatta.
- Yksinäisyys on lisääntynyt koronapandemian aikana erityisesti alle 40-vuotiailla työkäisillä.
- Nuorten yksinäisyyden kokemus on yleistynyt aiempaa voimakkaammin. Erityisen voimakkaasti on lisääntynyt nuorten tyttöjen kokema yksinäisyys.
- Nuoret kokivat keskusteluyhteyden vanhempien kanssa heikentyneen, mutta lapsista suurin osa kokee, että heillä on hyvä keskusteluyhteys vanhempiensa kanssa.
- Lähes kaikilla nuorilla ja useimmilla lapsilla on vähintään yksi viikoittainen harrastus.
- Pandemian aikana ihmisten saattaminen yhteen ja yhteisöllisyyden kokemusten tuottaminen vaikeutuivat.
- Pandemia nosti esiin vapaa-ajan palvelujen yhteiskunnallisen roolin, joka on paljon suurempi kuin usein ajatellaan.
- Pandemia toi muutoksia ja innovaatioita, jotka voivat tulevaisuudessa parantaa palvelujen saatavuutta ja lisätä palveluiden tarjontaa (esimerkiksi digitalisaatio).



➤ **Koronapandemia on vähentänyt yhteydenpitoa läheisiin ihmisiin ikäryhmästä ja sukupuolesta riippumatta**

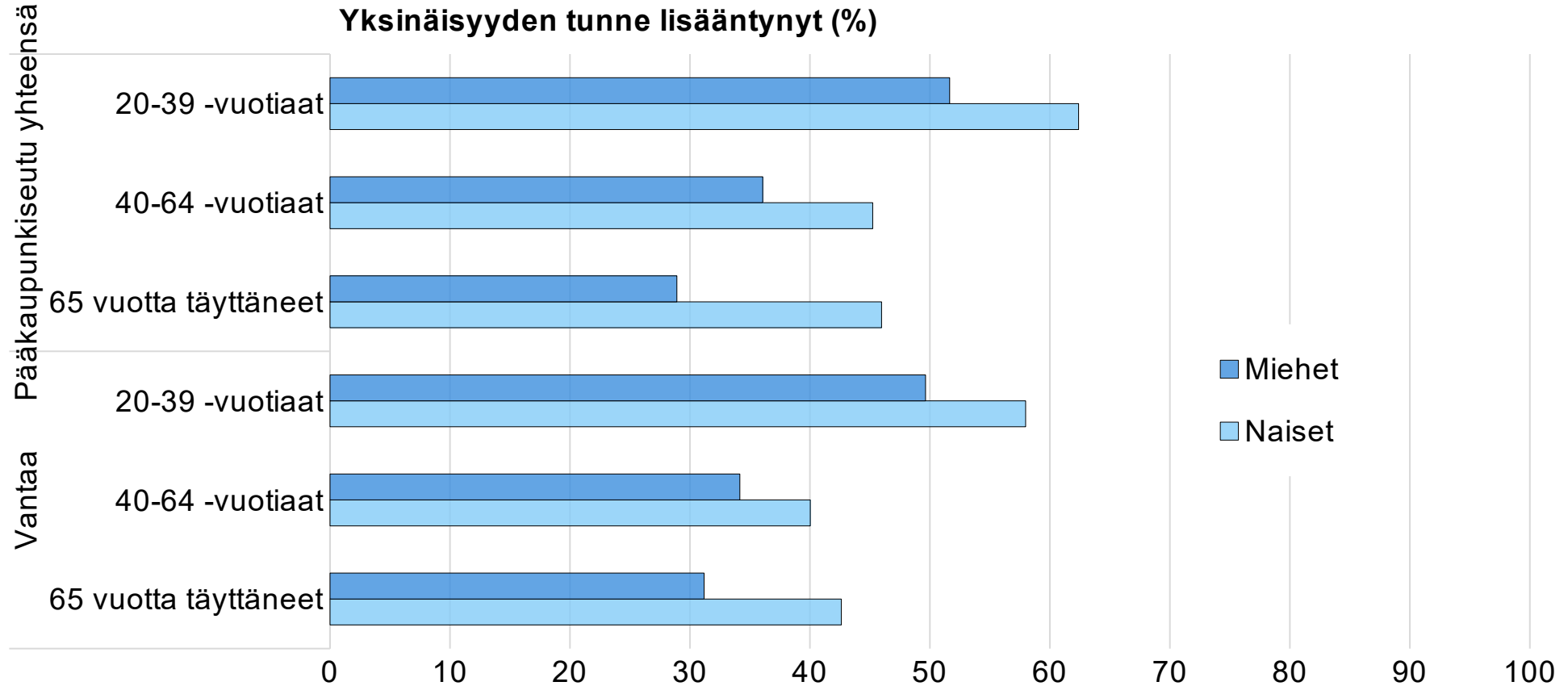


# ➤ Koronapandemia on vähentänyt yhteydenpitoa läheisiin henkilöihin erityisesti korkeasti koulutetuilla



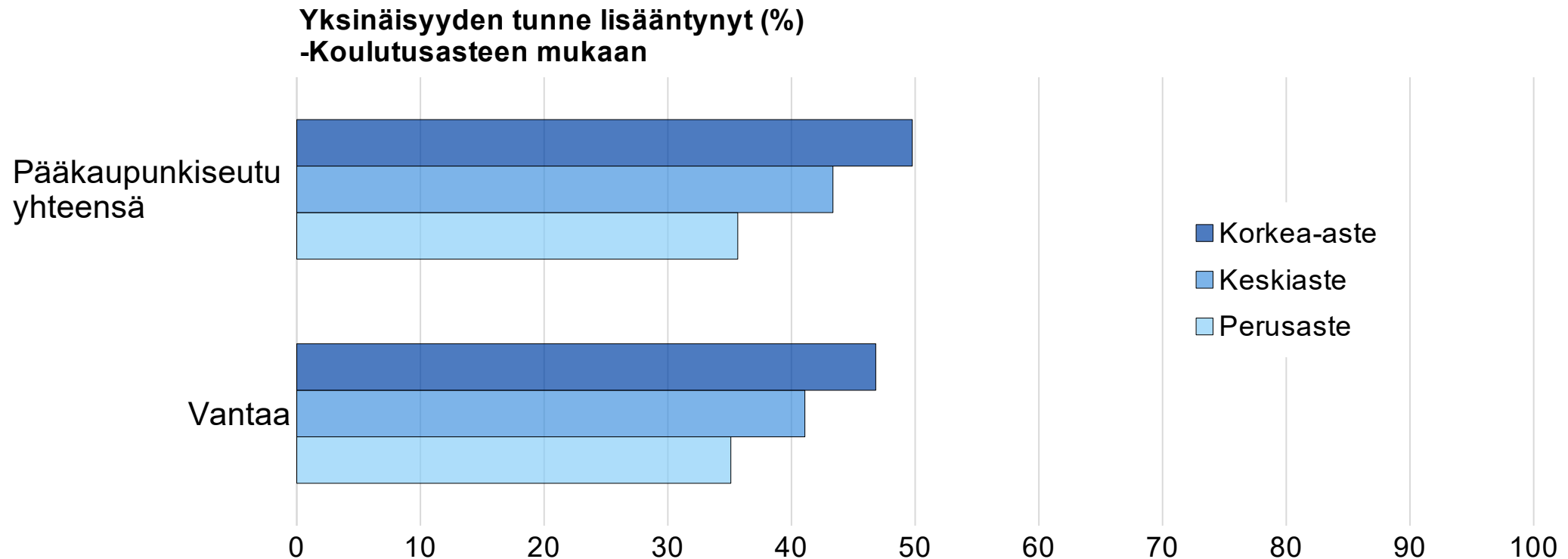
Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

# ➤ Yksinäisyys on lisääntynyt koronapandemian aikana erityisesti alle 40-vuotiailla työikäisillä



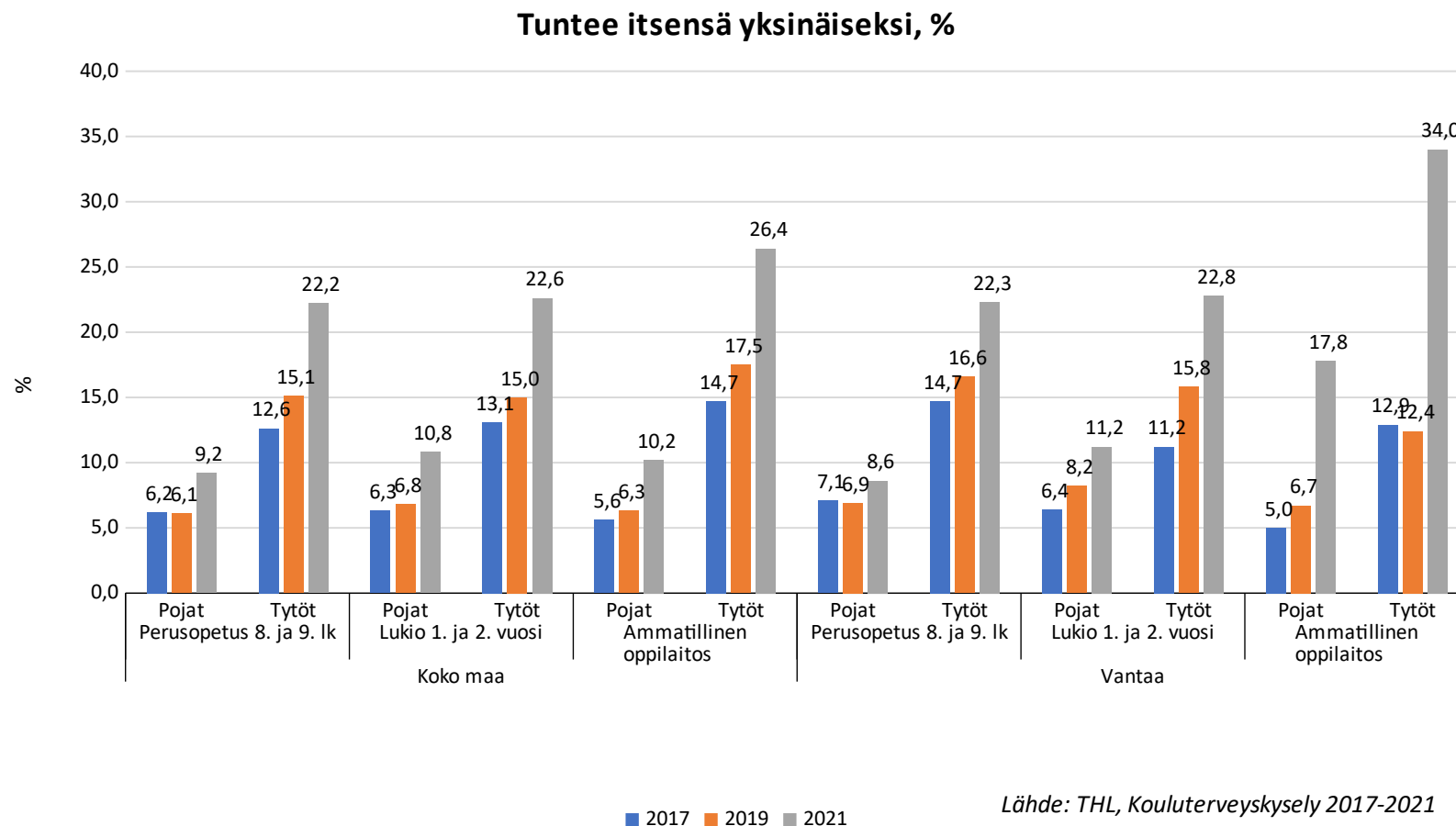
Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

# ➤ Yksinäisyys on lisääntynyt koronapandemian aikana erityisesti korkeammin koulutetuilla



Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

➤ **Nuorten yksinäisyyden kokemus on yleistynyt aiempaa voimakkaammin. Erityisen voimakkaasti on lisääntynyt nuorten tyttöjen kokema yksinäisyys.**

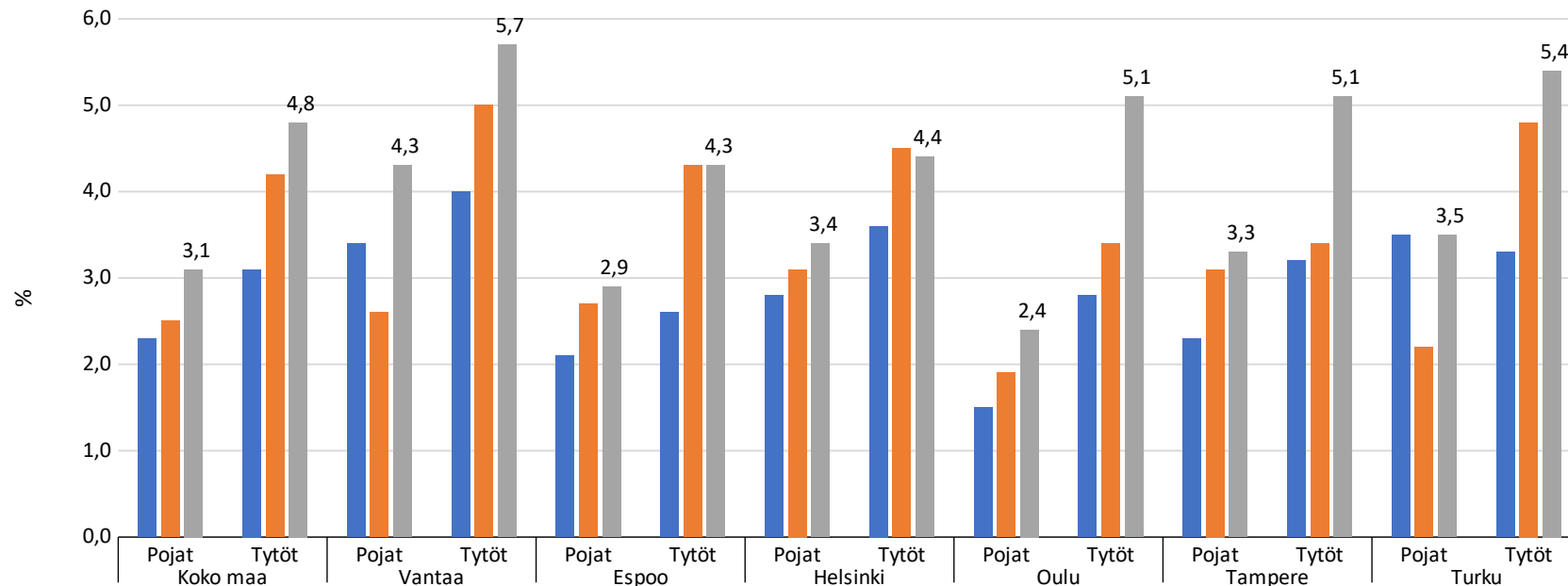




# ➤ Lasten yksinäisyyden kokemus on yleistynyt vain hieman



Tuntee itsensä usein yksinäiseksi 4- ja 5-luokkalaisista, %



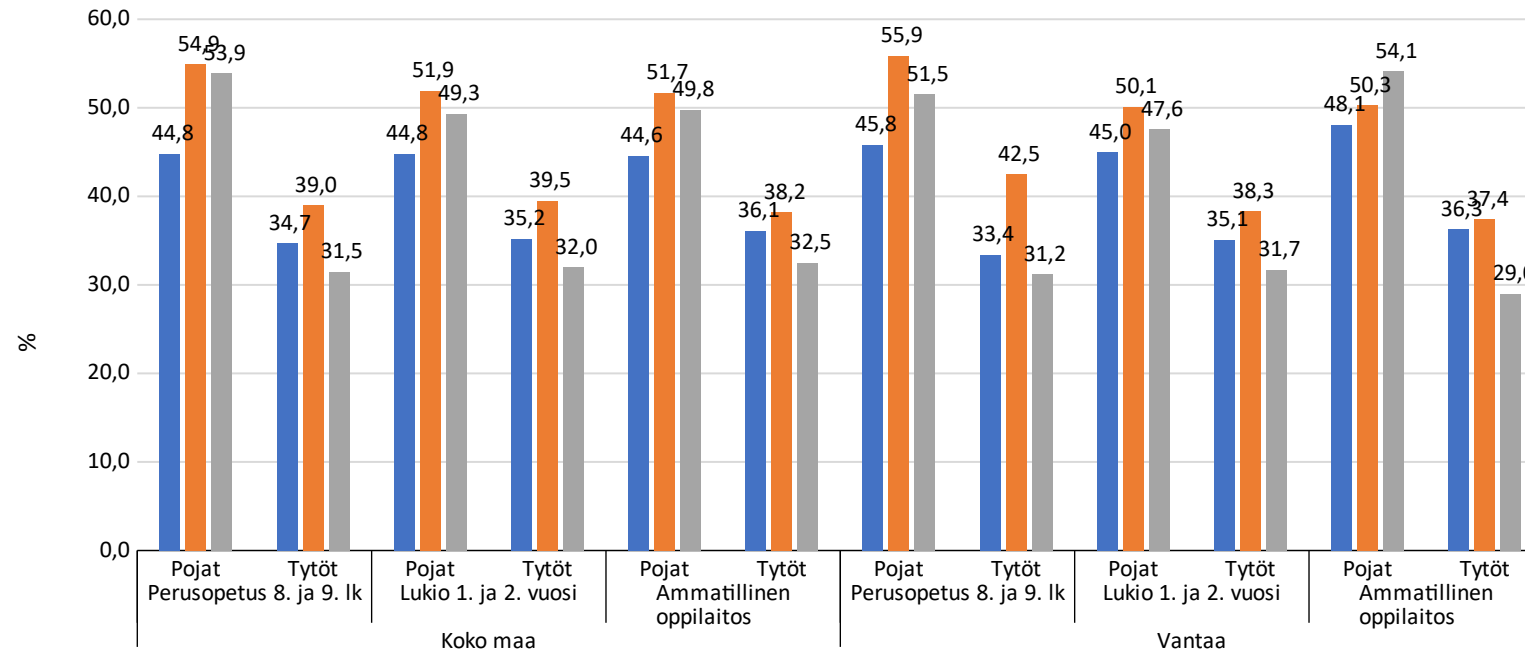
■ 2017 ■ 2019 ■ 2021

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

# Nuoret kokivat keskusteluyhteyden vanhempien kanssa heikentyneen



Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, %



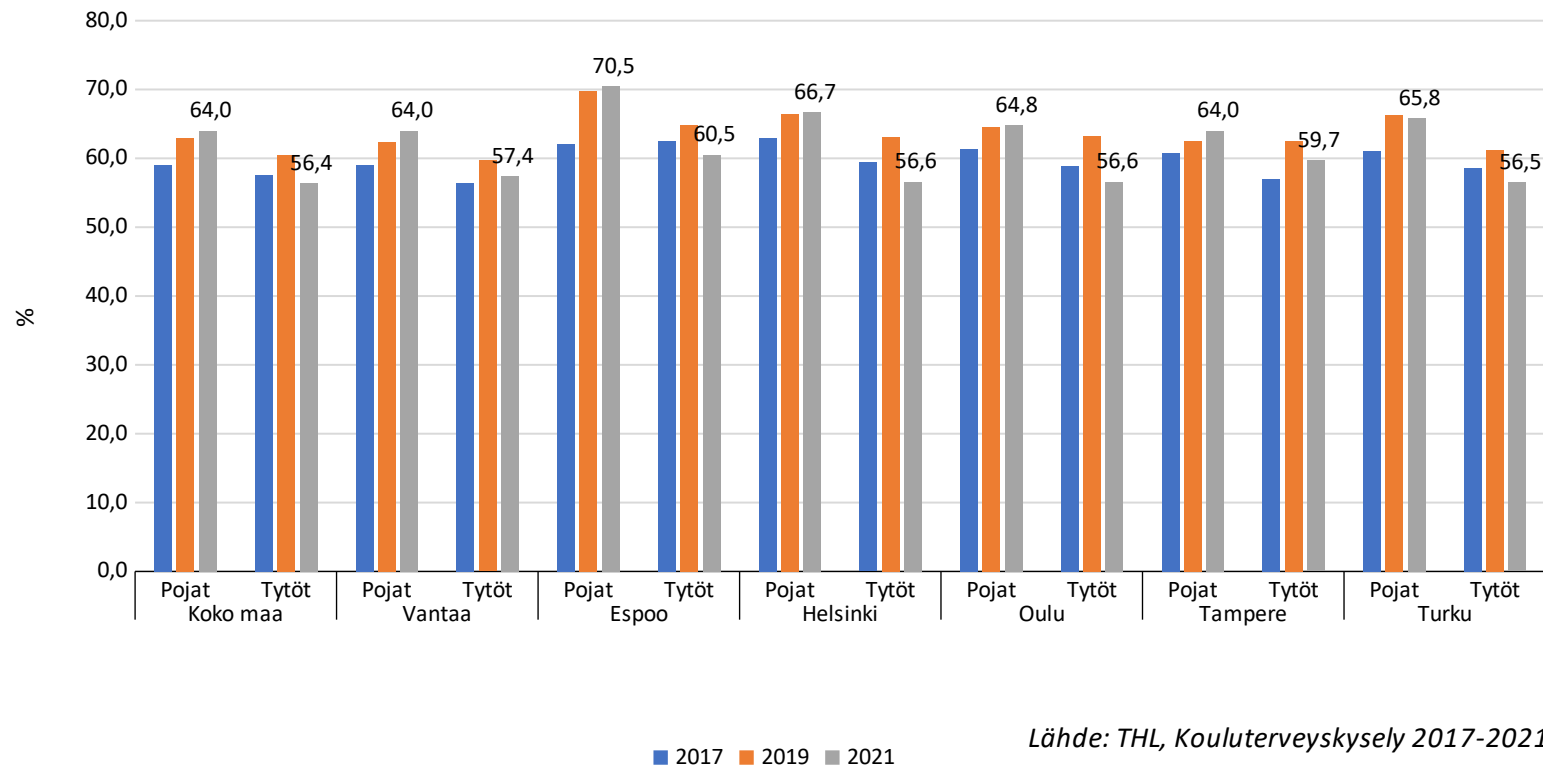
■ 2017 ■ 2019 ■ 2021

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

# ➤ Lapsista suurin osa kokee, että heillä on hyvä keskusteluyhteys vanhempiensa kanssa



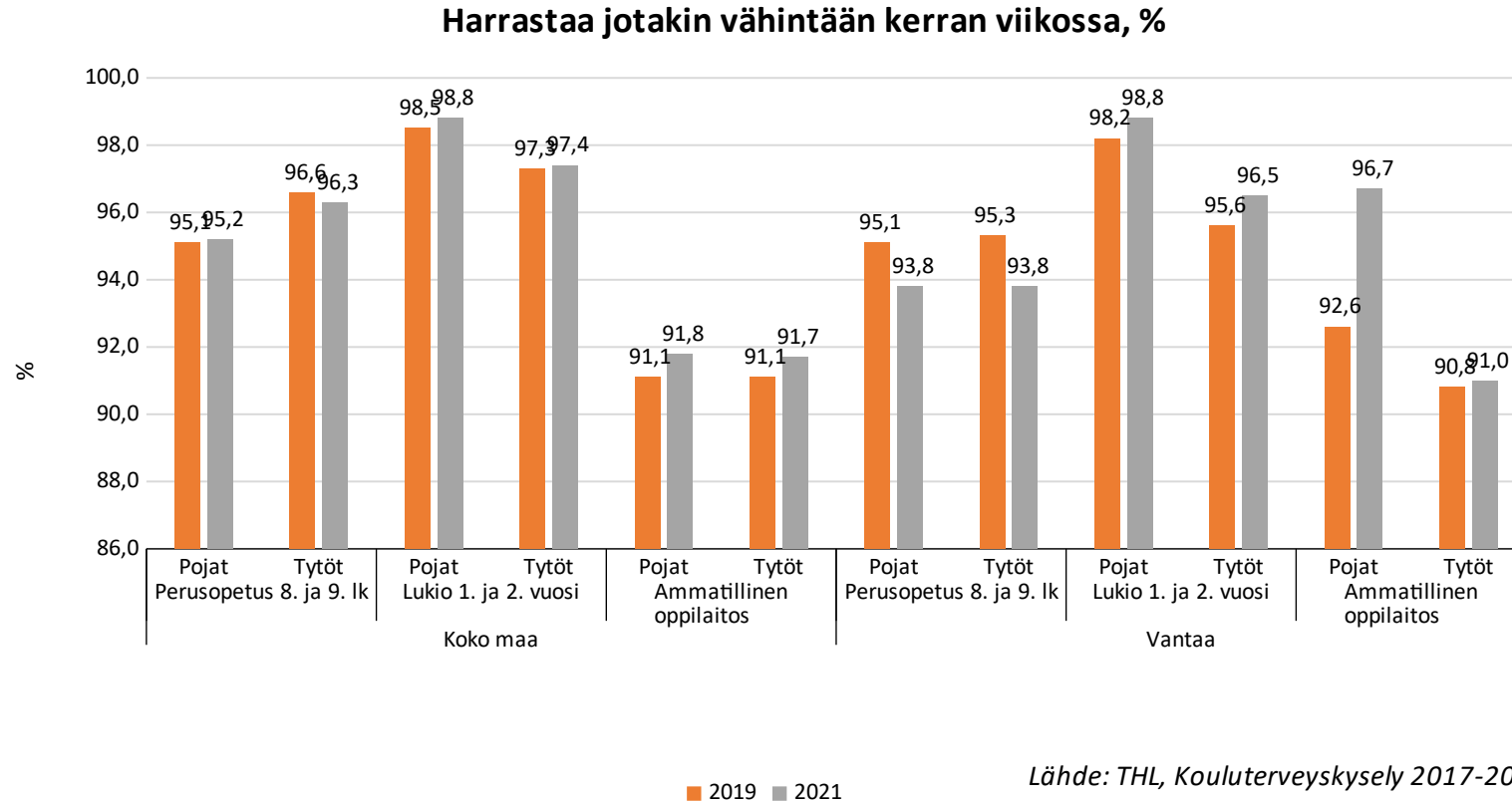
Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa 4- ja 5-luokkalaisista, %



Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

# ➤ Lähes kaikilla nuorilla on vähintään yksi viikoittainen harrastus

Harrastukseksi sisällytetään kouluterveyskyselyssä sekä ohjattu että omaehtoinen toiminta, esimerkiksi kännykällä pelaaminen.

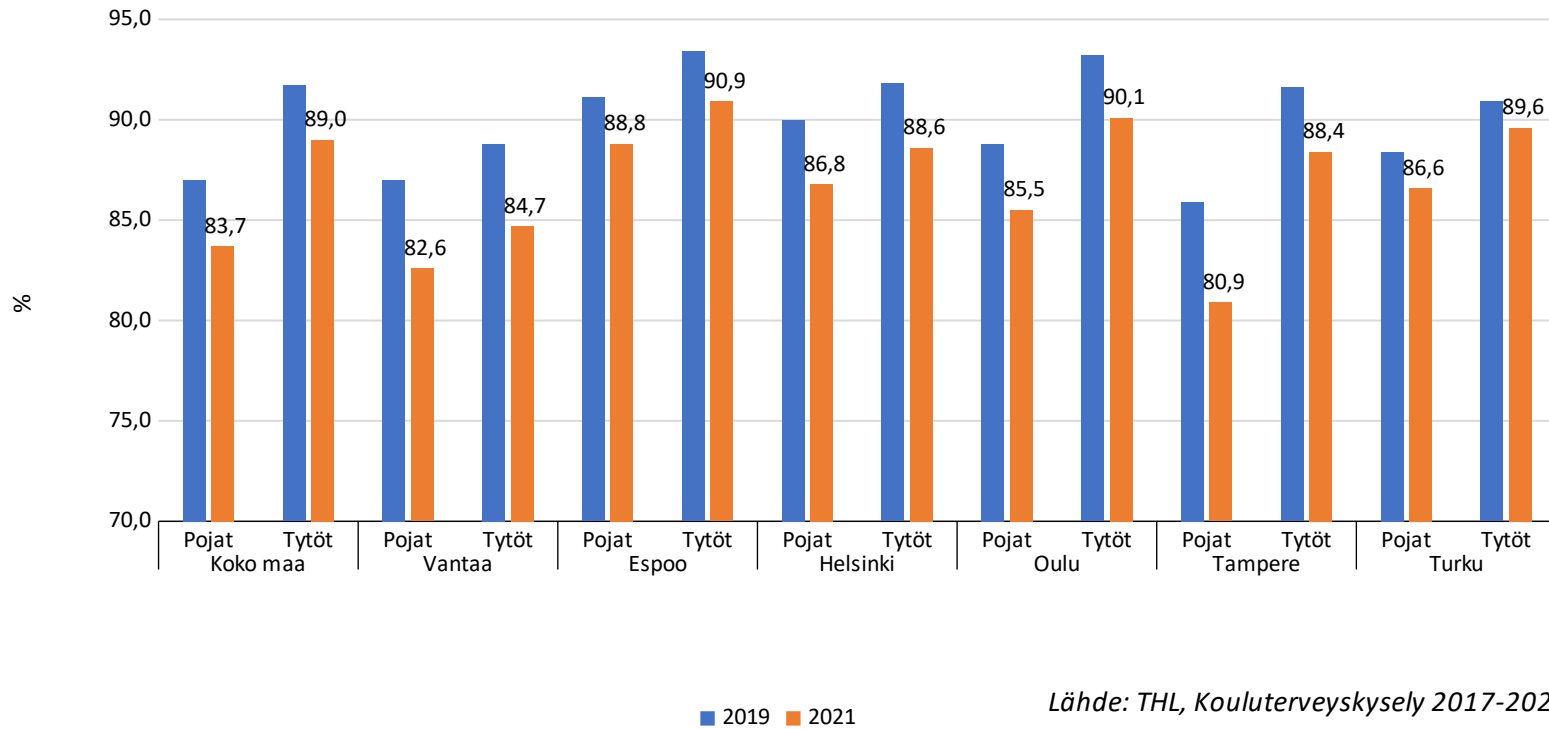


Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

# ➤ Myös useimmilla lapsilla on viikoittainen harrastus



Harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa 4- ja 5-luokkalaisista, %



Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

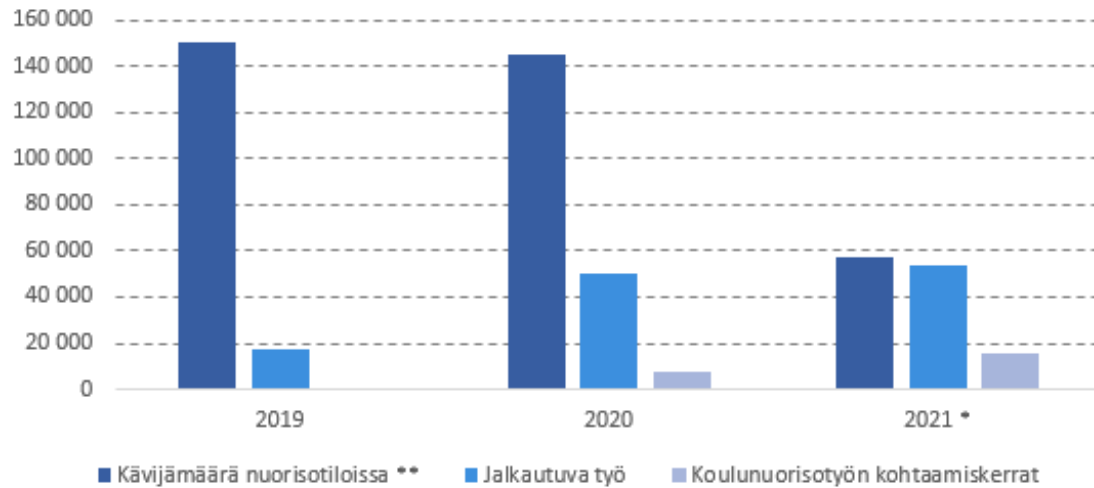
# Koronan vaikutukset vapaa-ajan palveluiden ja tilojen käyttöön

- Pandemian aikana ihmisten saattaminen yhteen ja yhteisöllisyyden kokemusten tuottaminen vaikeutuivat.
  - Eniten pandemiasta kärsineitä ovat olleet lapset ja nuoret, vanhukset, vähäosaiset, digisyrjäytyneet, tuettujen liikunta- yms. palveluiden käyttäjät sekä yksinäiset.
  - Yli miljoona suomalaista kuuluu soveltaviin tai erityisryhmiin, joiden liikuntaharrastus on riippuvaisempaa järjestetyistä liikuntapalveluista.
- Pandemia nosti esiin vapaa-ajan palvelujen yhteiskunnallisen roolin, joka on paljon suurempi kuin usein ajatellaan.
  - Palvelujen sulkeminen auttoi näkemään niiden merkityksen ja sai aikaan arvostuksen kasvua käyttäjiltä.
  - Kaikille avoin julkinen tila on tärkeä palvelu jo sellaisenaan.
  - Monet ovat riippuvaisia kirjastojen tarjoamista peruspalveluista (mm. nettiyhteydet, tietokone, tulostus ja neuvonta).
- Pandemia toi muutoksia ja innovaatioita, jotka voivat tulevaisuudessa parantaa palvelujen saatavuutta ja lisätä palveluiden tarjontaa (esimerkiksi digitalisaatio).
- Palveluiden käyttäjien vastauksista nousi esiin muutamia huomioita:
  - digitaaliset aineistot eivät voi täysin korvata perinteisiä kirjoja
  - palveluiden pariin pääsemistä odotettiin innolla
  - liikunta oli vähentynyt rajoitusten vuoksi enemmistöllä vastaajista.

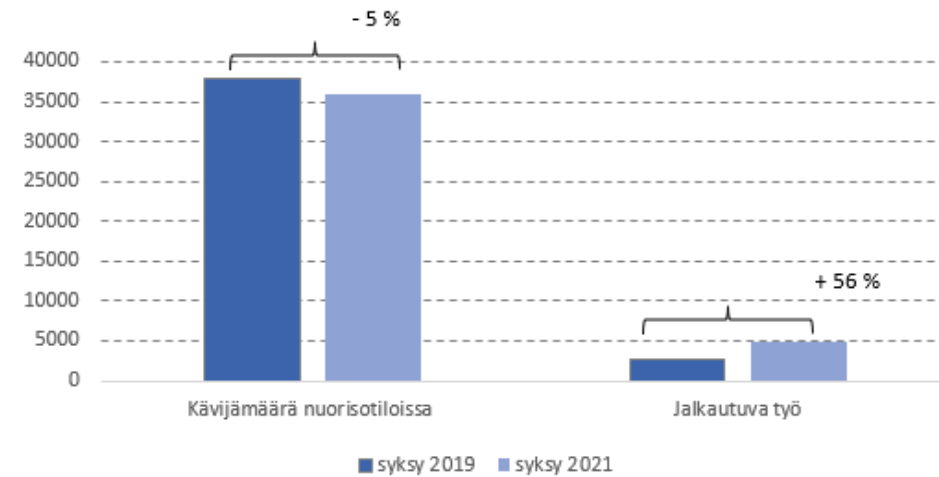
# Nuorisotilojen kävijämäärät ja nuorisotyön kohtaamisten lukumäärät



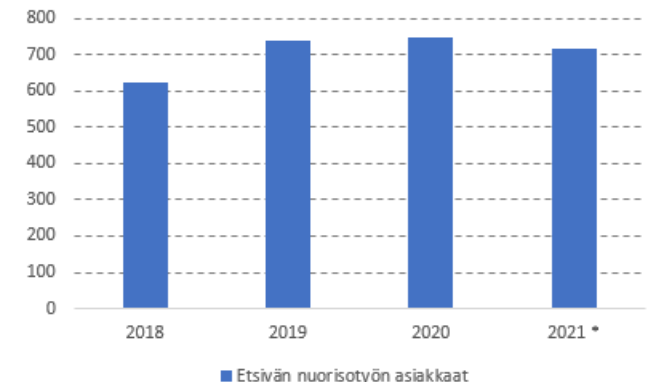
Nuorisotilojen kävijämäärä ja kohtaamisten määrät 2019-2021\*



Nuorisotilojen kävijämäärien ja jalkautuvan työn kohtaamisten muutos syksy 2019 vs. syksy 2021 \*\*\*



Etsivän nuorisotyön asiakkaat 2018-2021\*



\* Vuoden 2021 tilanne 23.11.

\*\* Nuorisotiloilla koronasulkemisia 2020-21, poikkeusolojen vaihtoehtoisia työmuotoja ei ole huomioitu luvuissa

\*\*\* Tiedot ajalta 1.9.-25.11. vuosilta 2019 ja 2021

# 3. ELINYMPÄRISTÖ

- Lähes joka kymmenes alakoululainen kertoo tulevansa kiusatuksi koulussa viikoittain.
- Nuorilla kiusaaminen ei ole aivan niin yleistä, mutta yläkoululaisistakin 5 % kertoo tulevansa viikoittain kiusatuksi koulussa.
- Asunnottomien kokonaismäärä on vähentynyt, mutta nuorten ja pitkäaikaisasunnottomien määrä on lisääntynyt.
- Virkistys- ja ulkoilualueiden käyntimäärät ovat kasvussa.

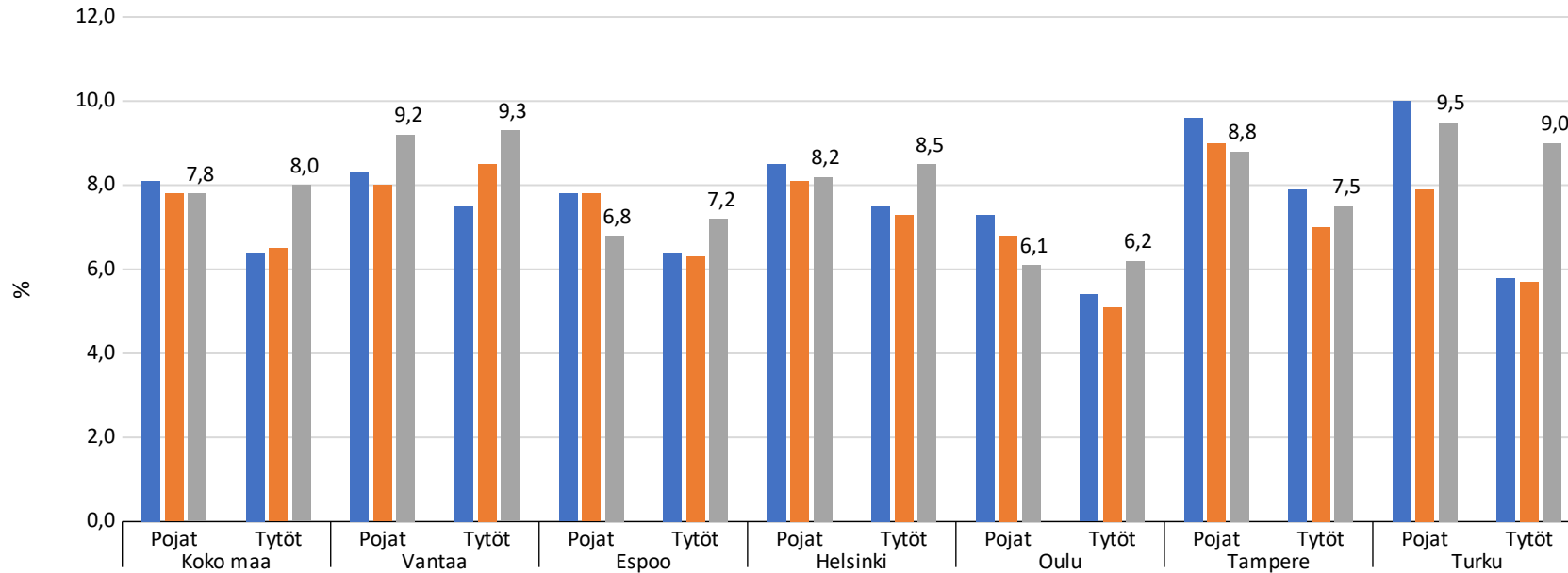




# ➤ Lähes joka kymmenes alakoululainen kertoo tulevansa kiusatuksi koulussa viikoittain



Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa 4- ja 5-luokkalaisista, %

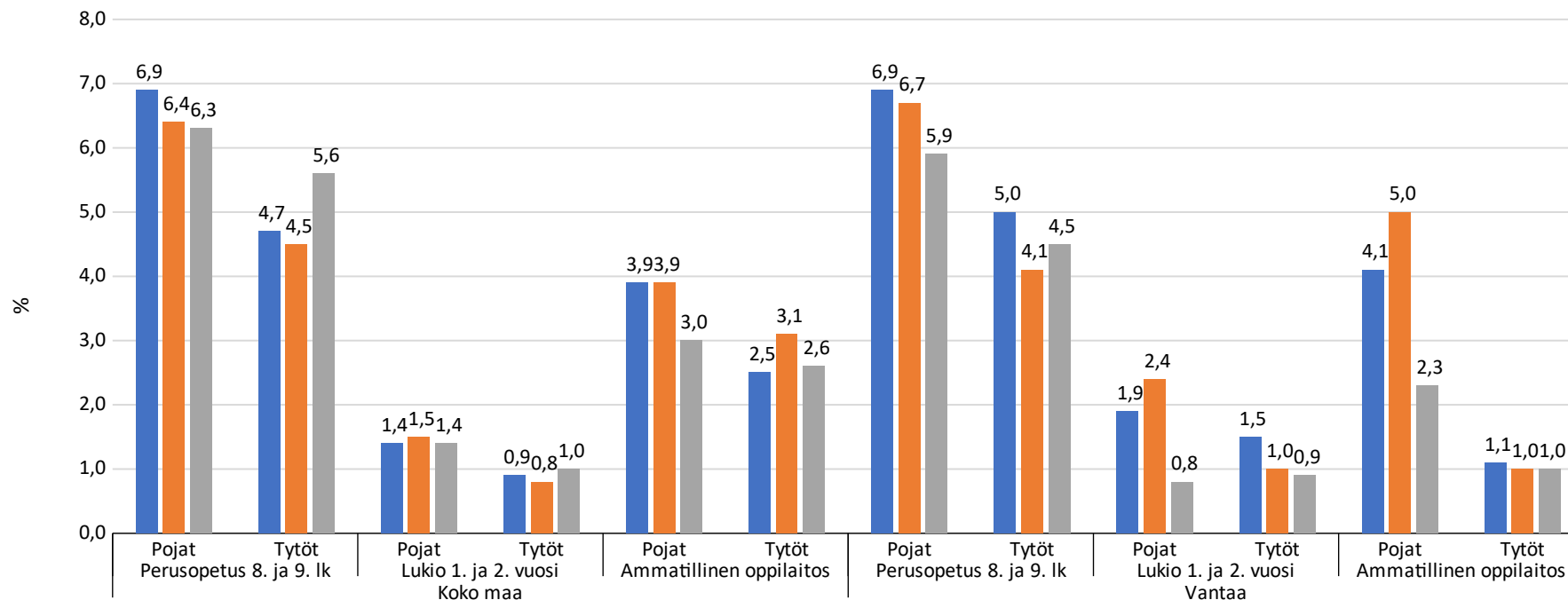


■ 2017 ■ 2019 ■ 2021

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

# ➤ Nuorilla kiusaaminen ei ole aivan niin yleistä, mutta yläkoululaisistakin 5 % kertoo tulevansa viikoittain kiusatuksi koulussa

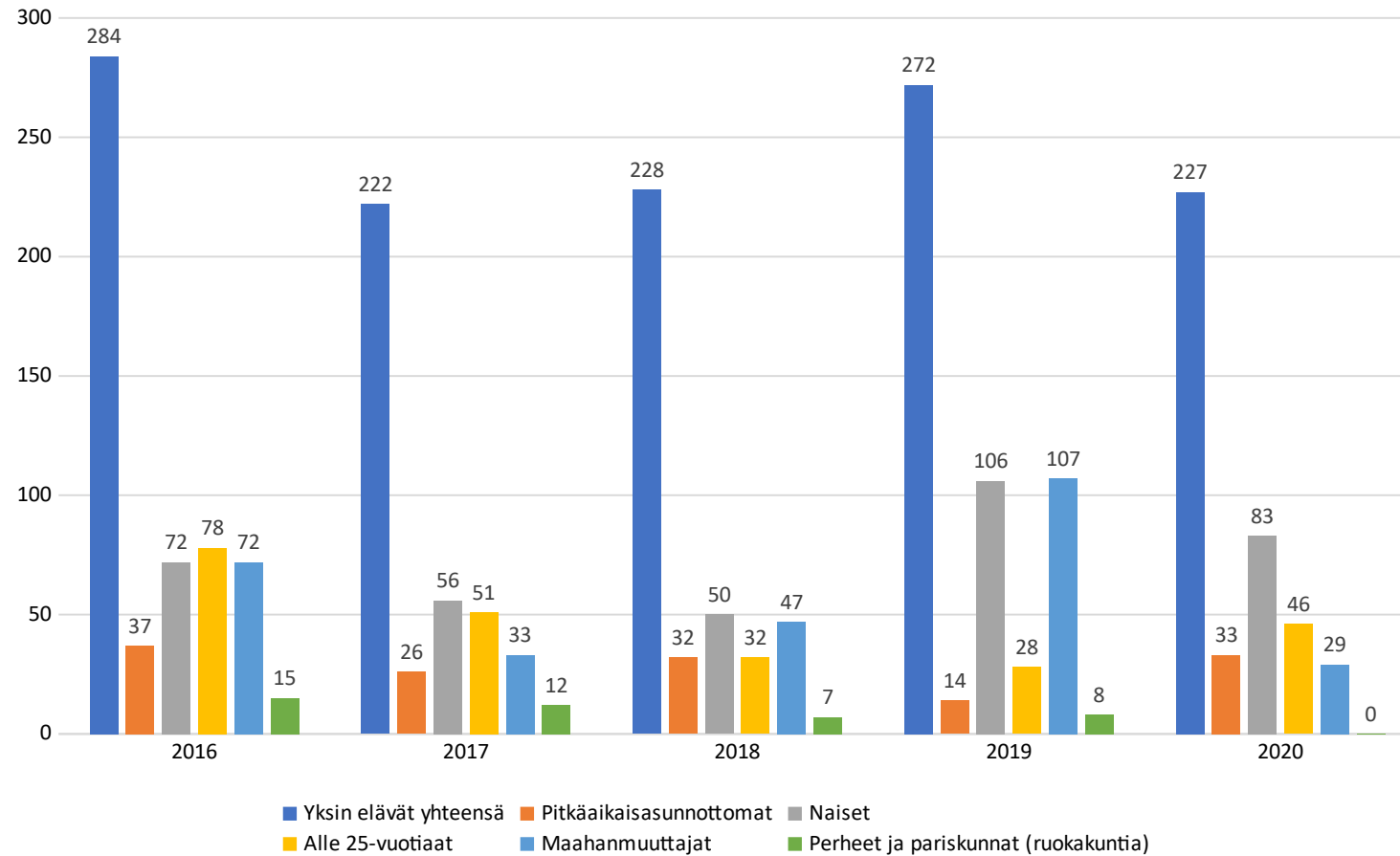
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, %



■ 2017 ■ 2019 ■ 2021

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

# ➤ Asunnottomien kokonaismäärä on vähentynyt, mutta nuorten ja pitkäaikaisasunnottomien määrä on lisääntynyt



Lähde: ARAn asunnottomuus selvitykset 2016-2020

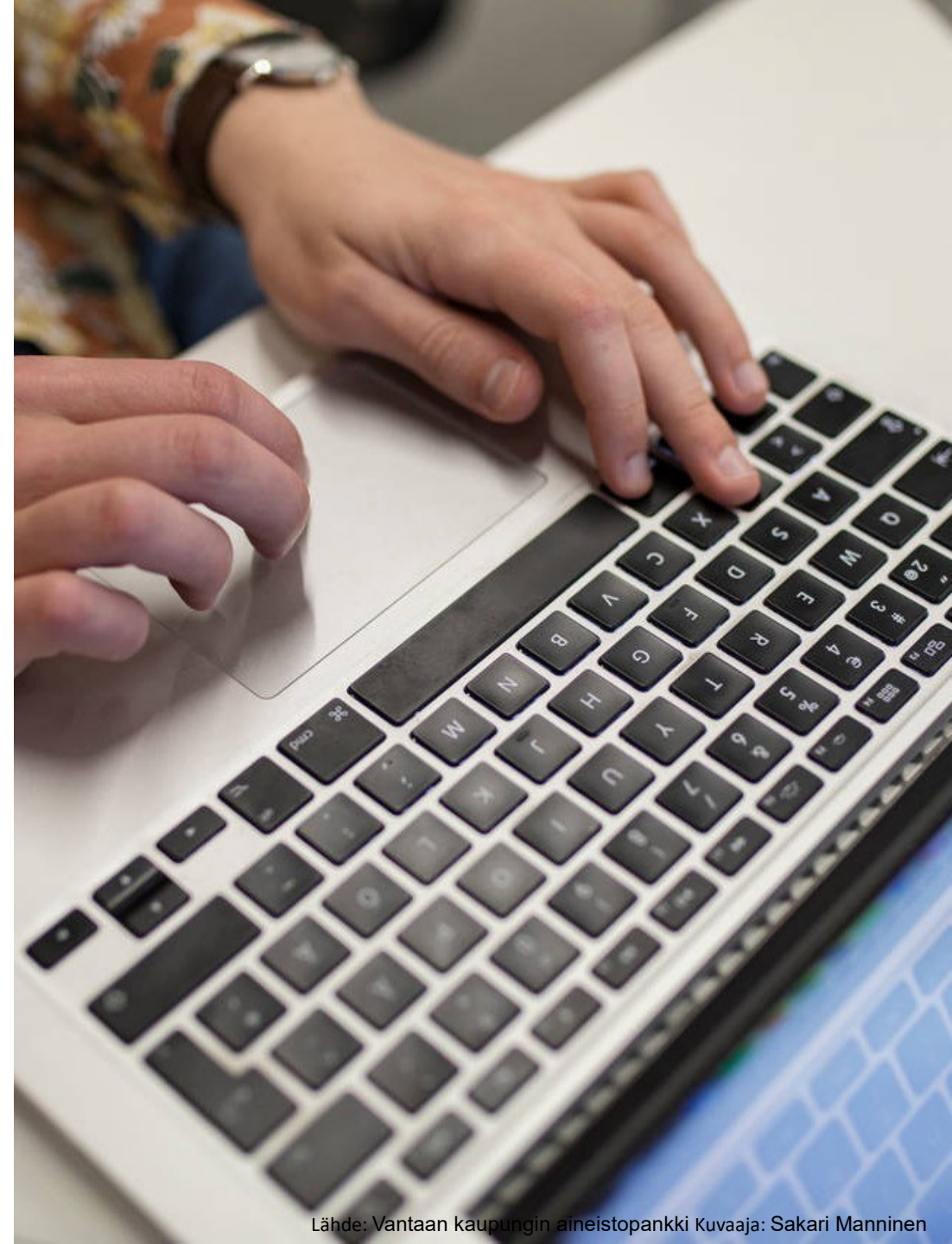
## ➤ Virkistys- ja ulkoilualueiden käyntimäärät ovat kasvussa

- Koronapandemia on kiihdyttänyt kotimaan luontomatkailun trendiä ja lisännyt muun muassa Sipoonkorven kansallispuiston käyntimääriä.
- Turvallinen ulkoilu ja luonnossa virkistäytyminen ovat ylläpitäneet poikkeusaikana kansallista hyvinvointia ja terveyttä.
- Kuusijärven ulkoilualueella käyntimäärä oli vuonna 2020 noin 274 000 mobiilipaikannukseen perustuvan Telian Crowd Insight -palvelun mukaan. Ennusteen mukaan määrä kasvaa vuonna 2021 noin 400 000 käyntimäärään.

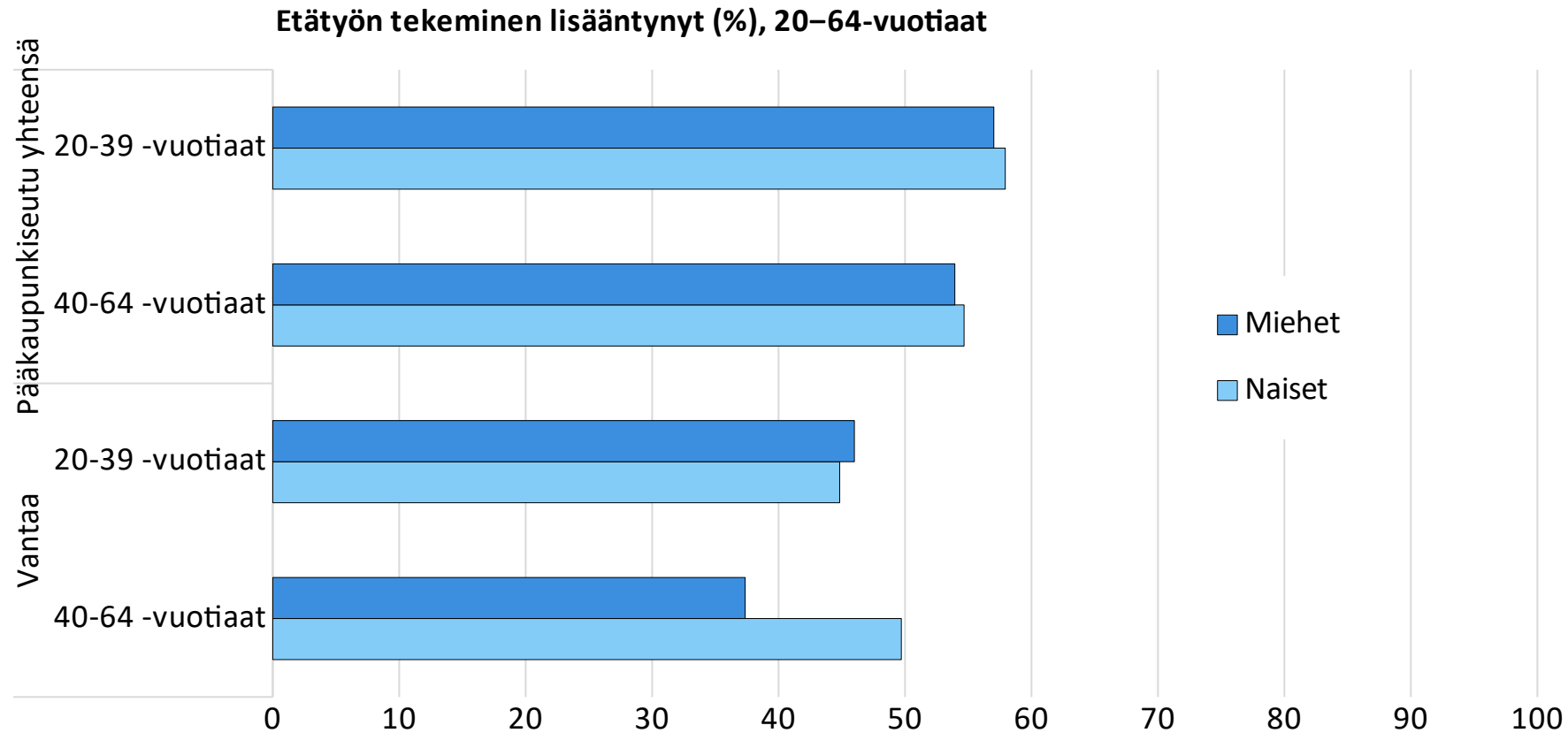
Virkistys- ja ulkoilualueiden käyntimäärät	2018	2019	2020
Bisajärvi	5 400	5 700	7 400
Kuusijärven sauna- ja kahvilapalvelut	85 000	270 000	210 000
Sipoonkorven kansallispuisto	98 700	110 000	204 000

# 4. TYÖ JA TOIMEENTULO

- Etätöiden tekeminen on lisääntynyt koronapandemian aikana. Vantaalla osuus on hieman pääkaupunkiseudun keskitasoa pienempi.
- Koronapandemia on vaikuttanut erityisesti työikäisten talouteen.
- Taloudellinen tilanne on heikentynyt koronapandemian aikana erityisesti alemmissa koulutusryhmissä.
- Koronapandemia on heikentänyt vanhempien työllisyystilannetta vantaalaisissa vauvaperheissä.
- Koronaepidemia näkyy vahvasti sekä lomautettujen että työttömien määrissä, mutta laskua on nähtävissä kevään 2020 luvuista.
- Nuorten työttömien ja erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrät ovat edelleen korkealla.
- Sairauspoissaolojen määrä on kasvussa koko maassa ja naisilla on sairauspoissaoloja miehiä enemmän.

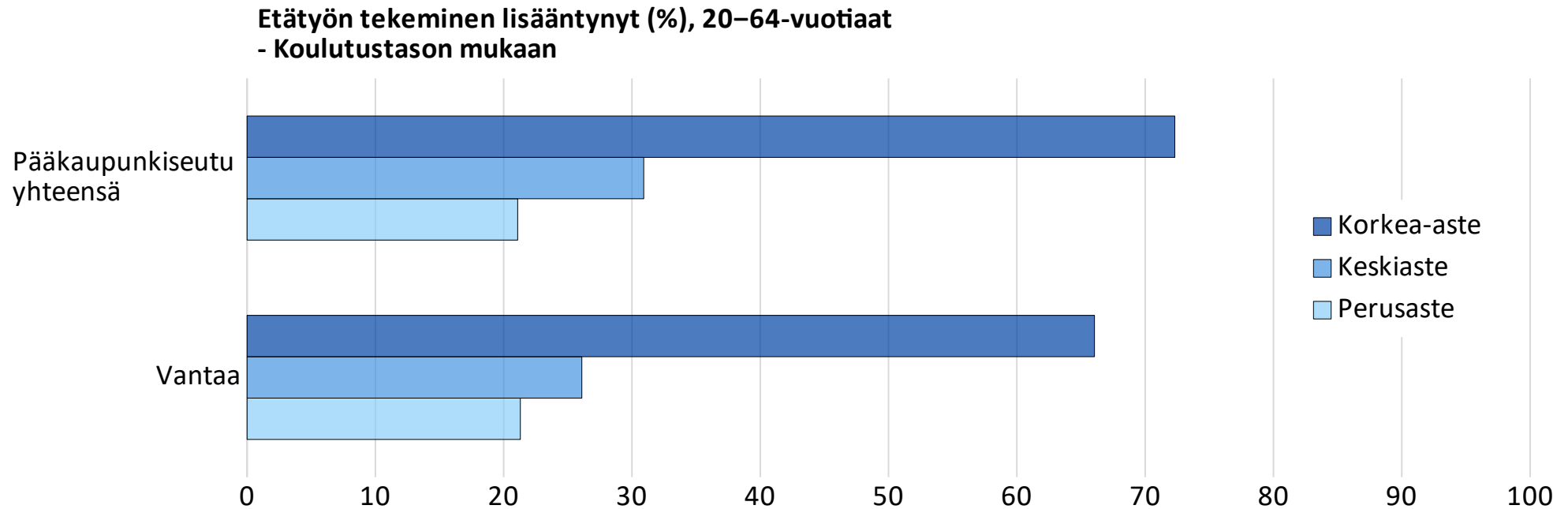


➤ **Etätyön tekeminen on lisääntynyt koronapandemian aikana; Vantaalla osuus on hieman pääkaupunkiseudun keskitasoa pienempi**



Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

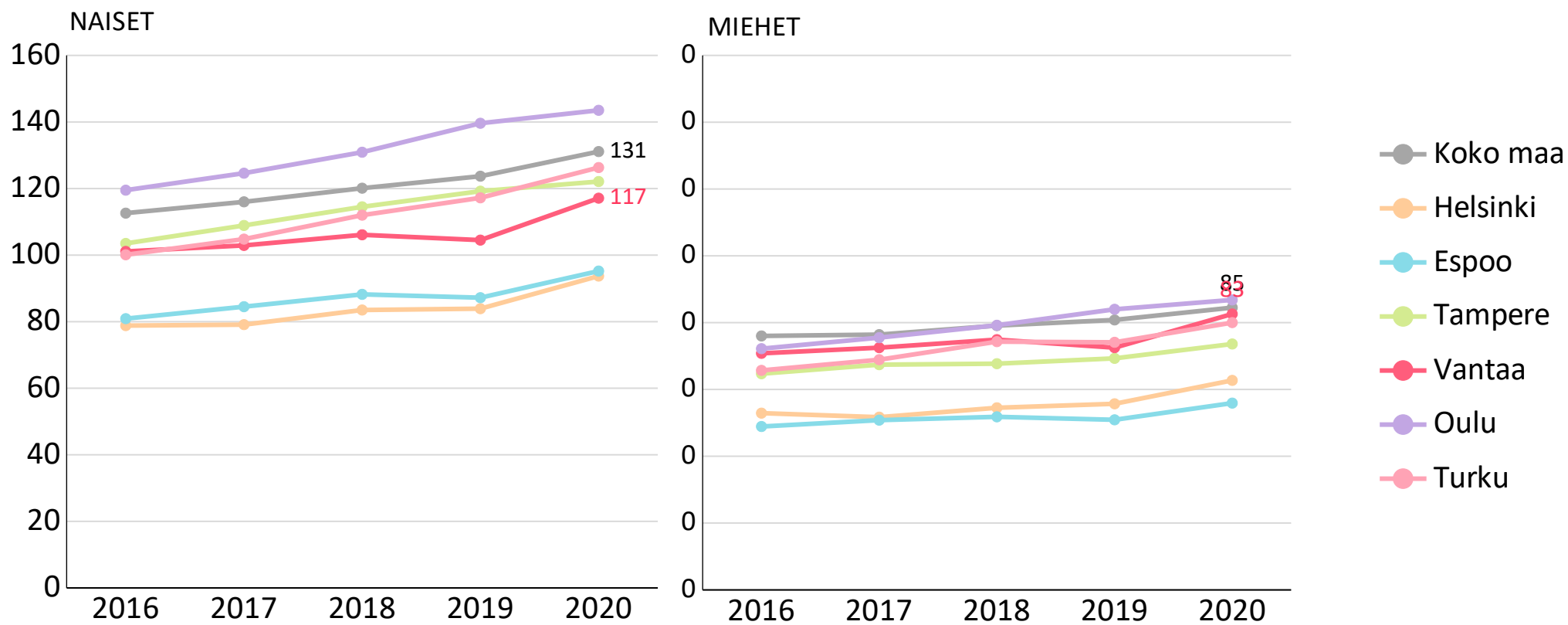
# ➤ Etätyön tekeminen on lisääntynyt koronapandemian aikana erityisesti korkeasti koulutetuilla



Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

## ➤ Sairauspoissaolojen määrä on kasvussa koko maassa ja naisilla on sairauspoissaoloja miehiä enemmän

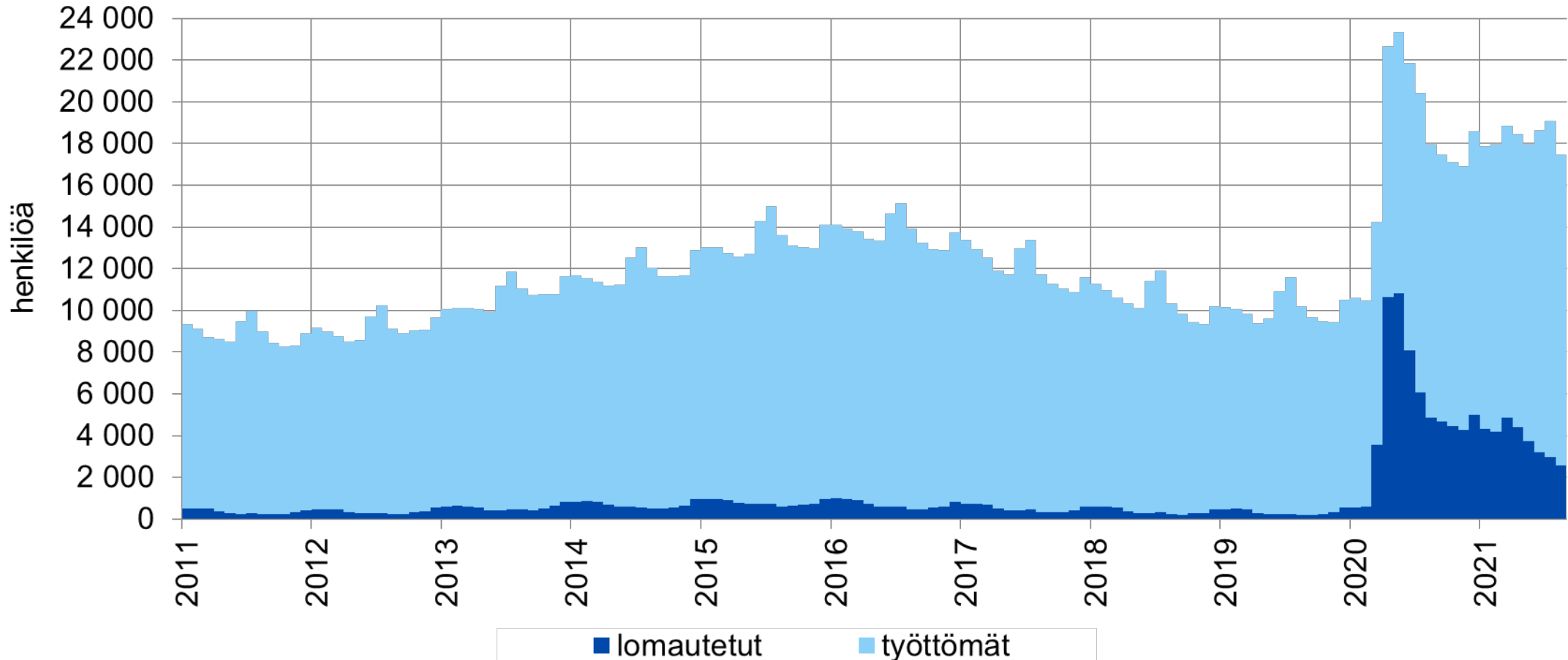
Sairauspäivärahaa saaneet 25-64-vuotiaat naiset ja miehet vuosina 2016-2020 / 1 000 vastaavan ikäistä.  
Sairauspäivärahaa saaneet kuvaa yli 10 arkipäivää kestäneitä sairauspoissaoloja.





## ➤ Työttömät ja lomautetut kuukausittain Vantaalla vuoden 2011 tammikuusta lähtien

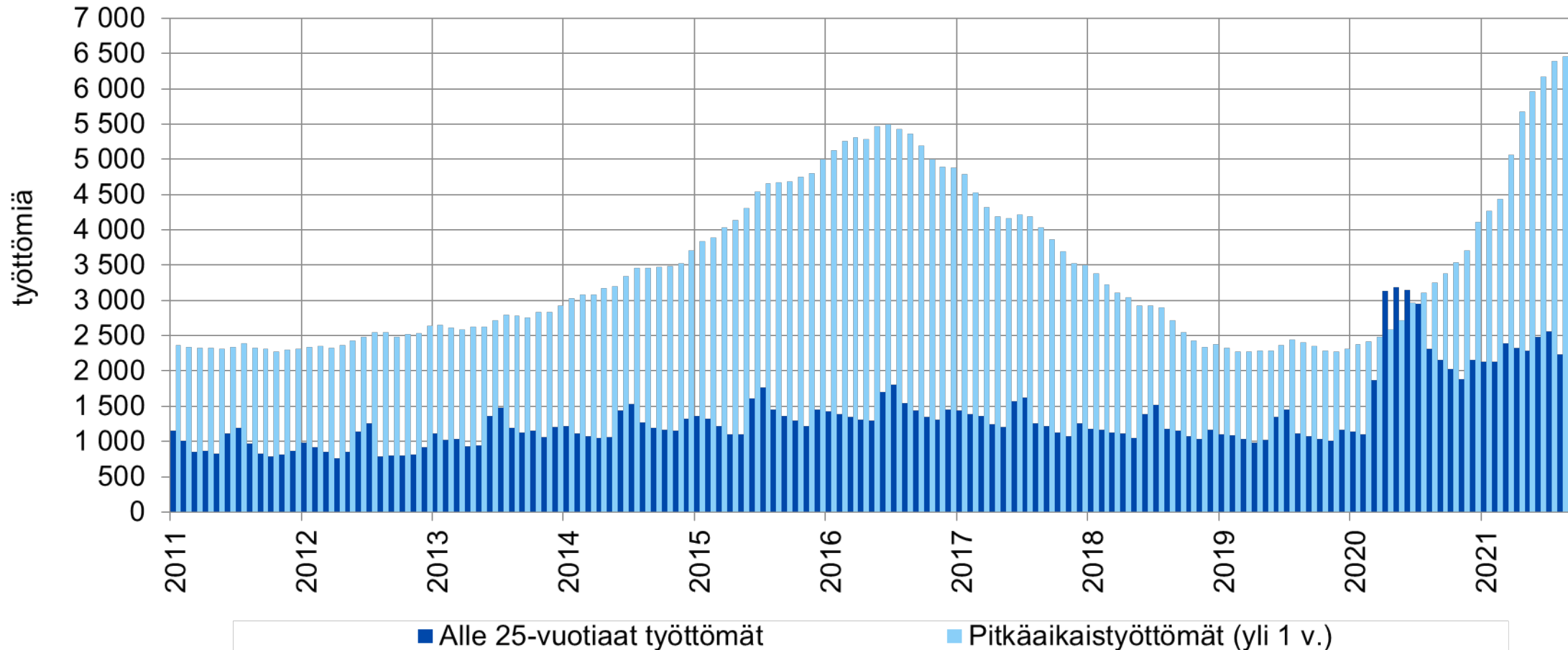
**Koronaepidemia näkyy vahvasti sekä lomautettujen että työttömien määrissä, mutta laskua on nähtävissä kevään 2020 luvuista.**



# ➤ Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrät Vantaalla vuoden 2011 tammikuusta lähtien

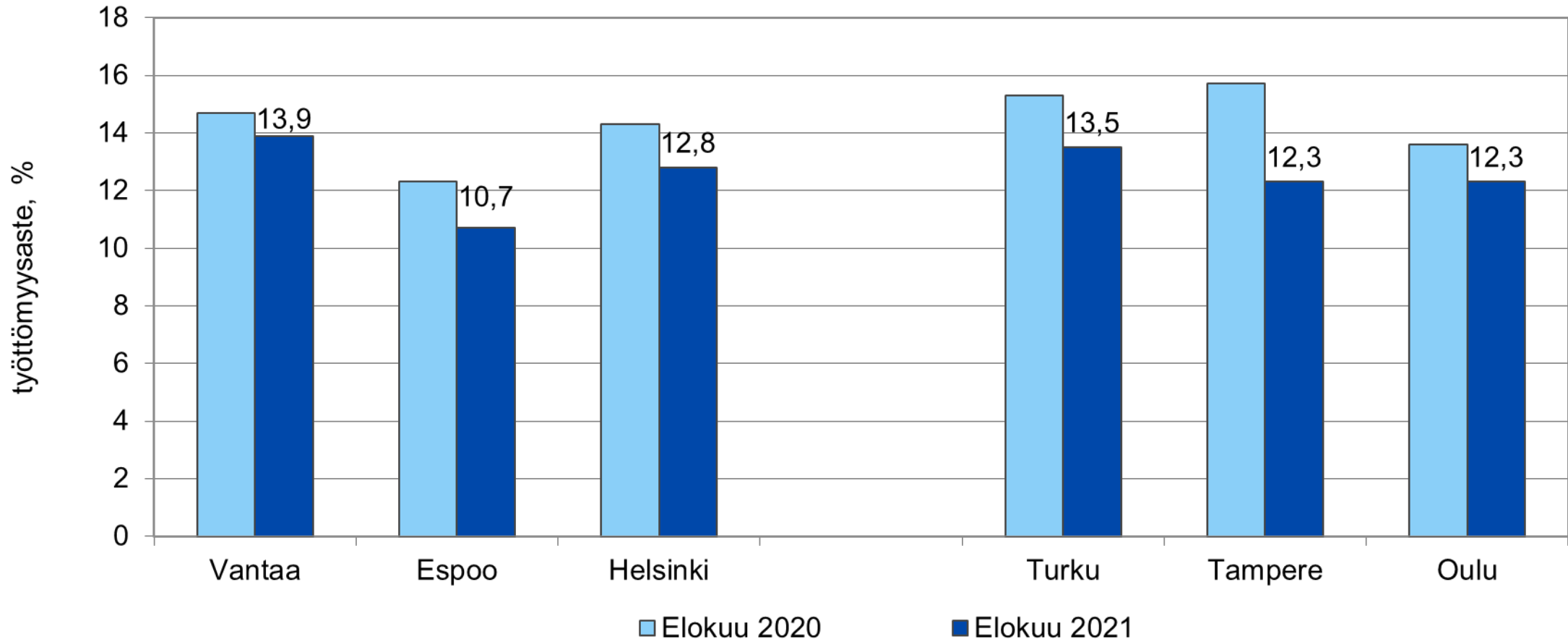


**Nuorten työttömien ja erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrät ovat edelleen korkealla.**

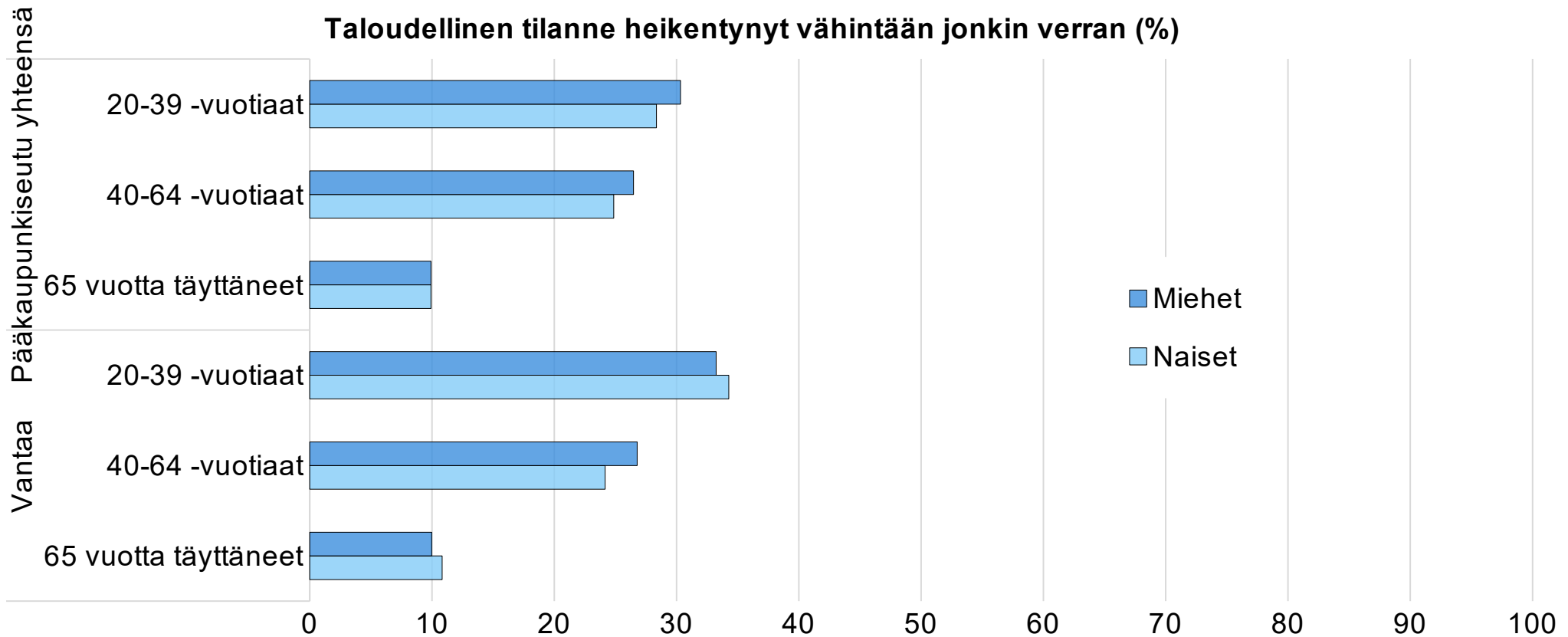


# ➤ Työttömyysaste (%) Vantaalla ja muissa suurissa kaupungeissa 2020 ja 2021

Vantaan työttömyysaste on kuusikkokuntien korkein, mutta lähtenyt laskuun.

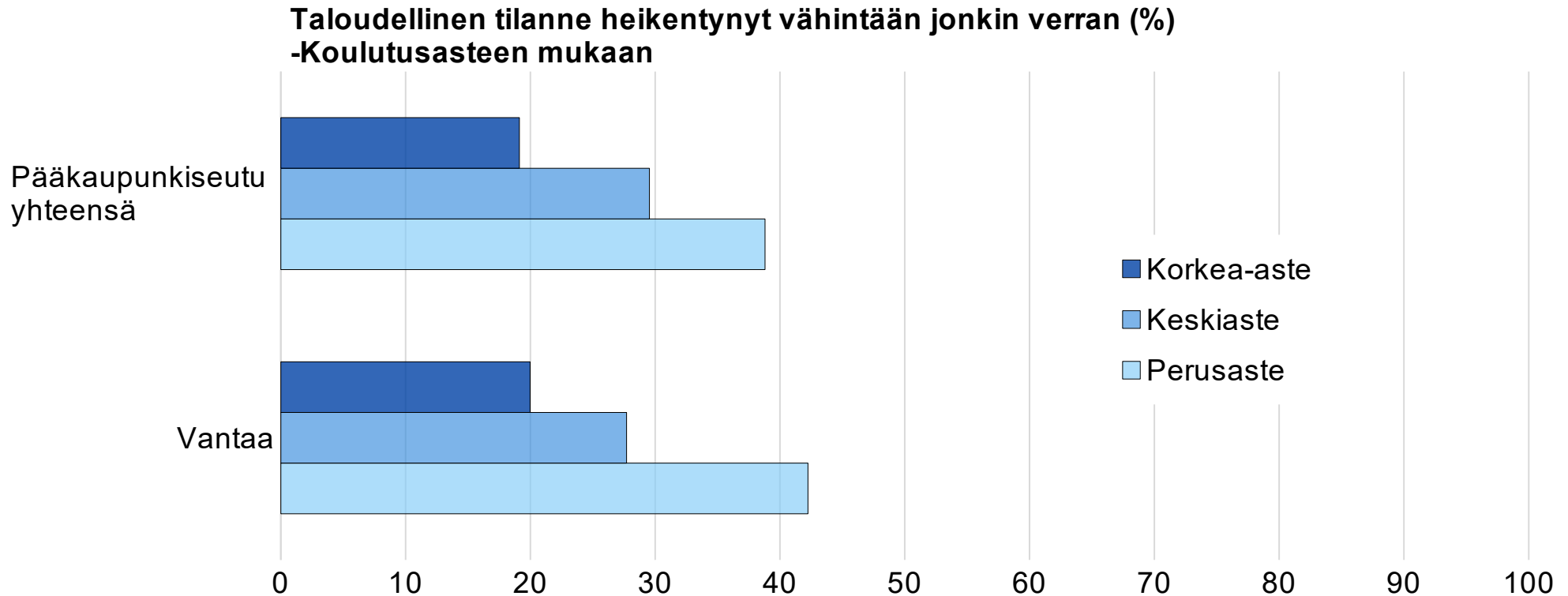


# ➤ Koronapandemia on vaikuttanut erityisesti työikäisten talouteen



Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

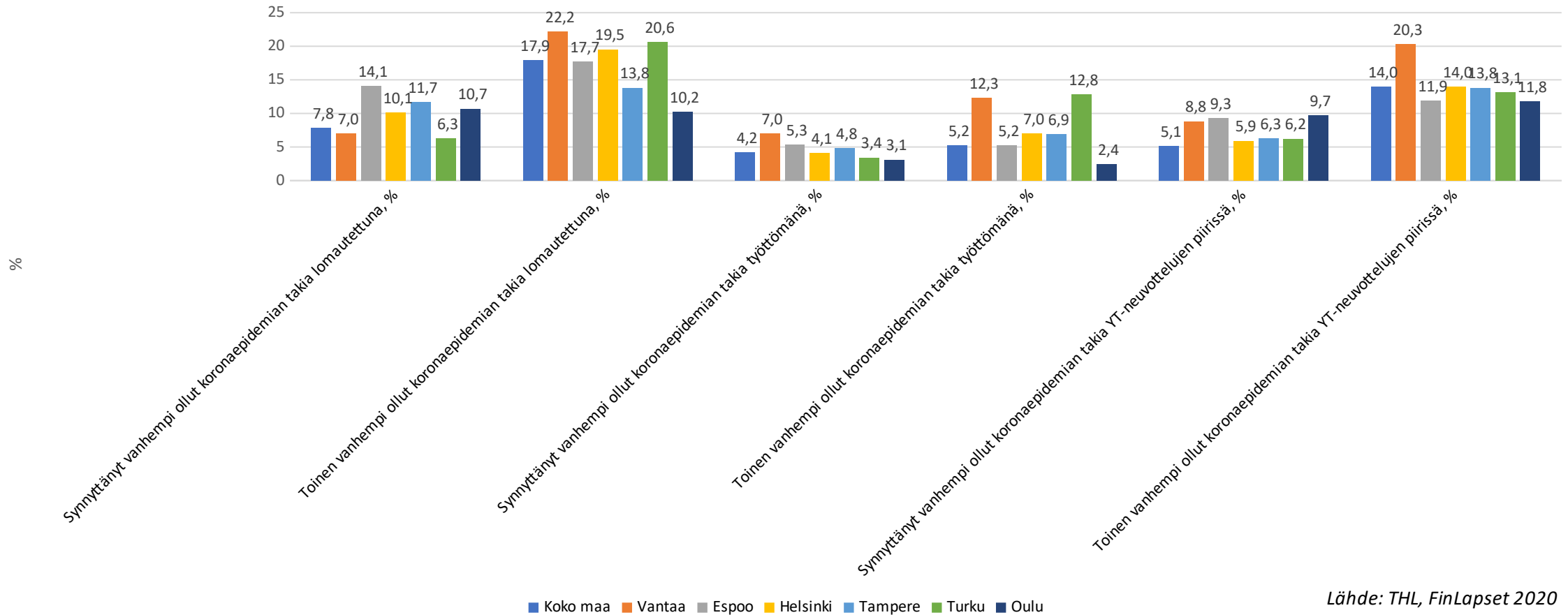
# ➤ Taloudellinen tilanne on heikentynyt koronapandemian aikana erityisesti alemmissa koulutusryhmissä



Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021



# Koronapandemia on heikentänyt vanhempien työllisyytilannetta vantaalaisissa vauvaperheissä



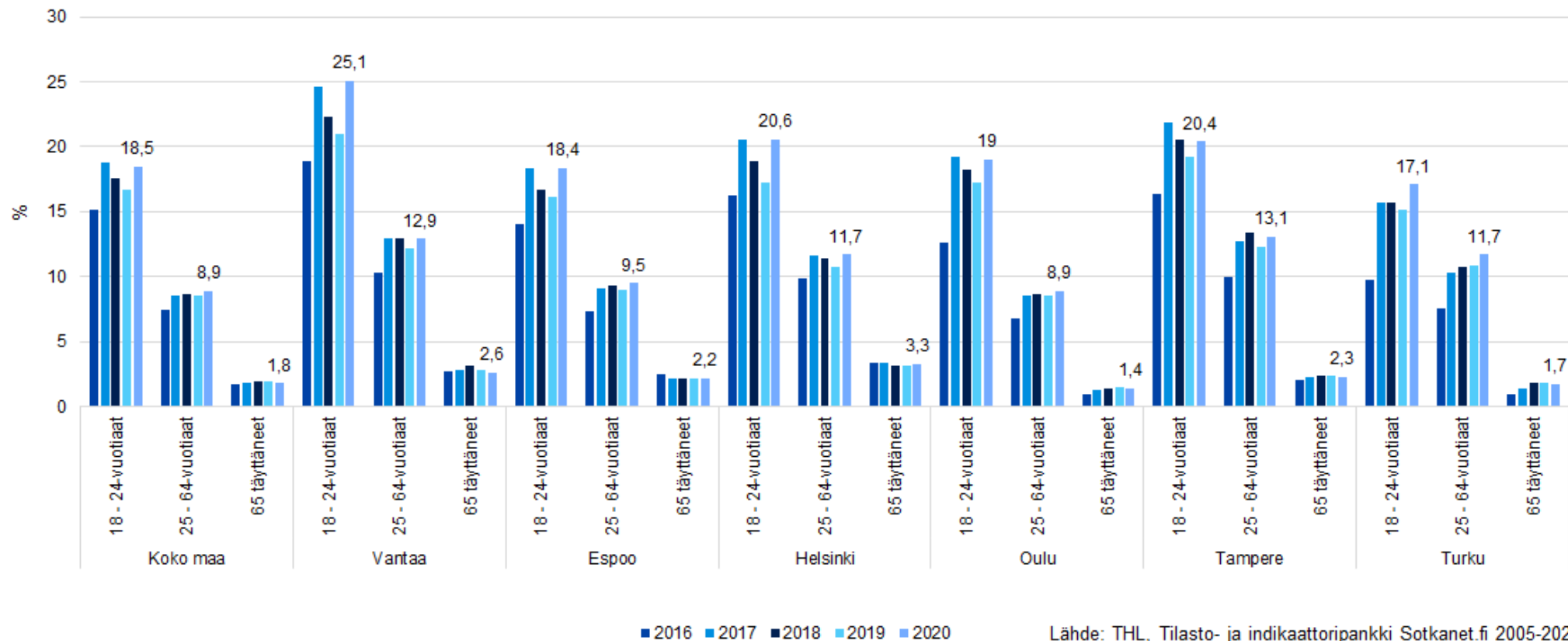
Lähde: THL, FinLapset 2020



# Koronapandemian vaikutus toimeentulotukea saaneiden suhteellisiin osuuksiin on nähtävissä työikäisessä väestössä



Toimeentulotukea saaneet, % vastaavanikäisestä väestöstä



Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

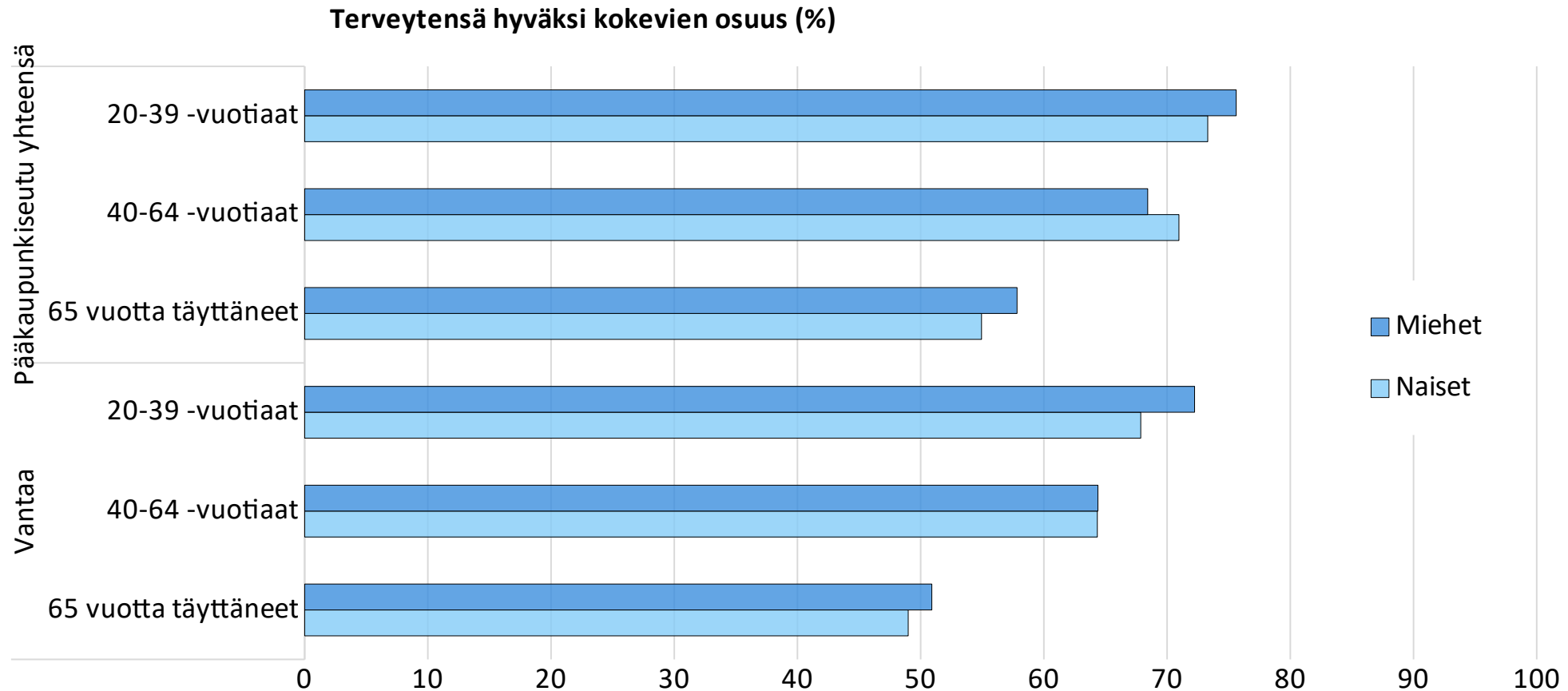
# 5. KOETTU HYVINVOINTI, ELÄMÄNLAATU JA ONNELLISUUS

- Suurin osa työkäisistä kokee terveytensä hyväksi – mutta osuus pienenee iän myötä.
- Noin joka toinen aikuinen kokee elämänlaatunsa hyväksi.
- Koronapandemia on vähentänyt erityisesti nuorten naisten toiveikkuutta tulevaisuuden suhteen.
- Lasten ja nuorten kokema tyytyväisyys elämäänsä on koronapandemian aikana heikentynyt myös valtakunnallisesti.
- Suurin osa vantaalaisista nuorista on tyytyväisiä elämäänsä. Tyytyväisyys on kuitenkin laskenut edellisen kyselyn tuloksista selvästi kaikissa ikäryhmissä ja tyttöjen tyytyväisyys on laskenut voimakkaasti poikia enemmän kaikissa ikäryhmissä.





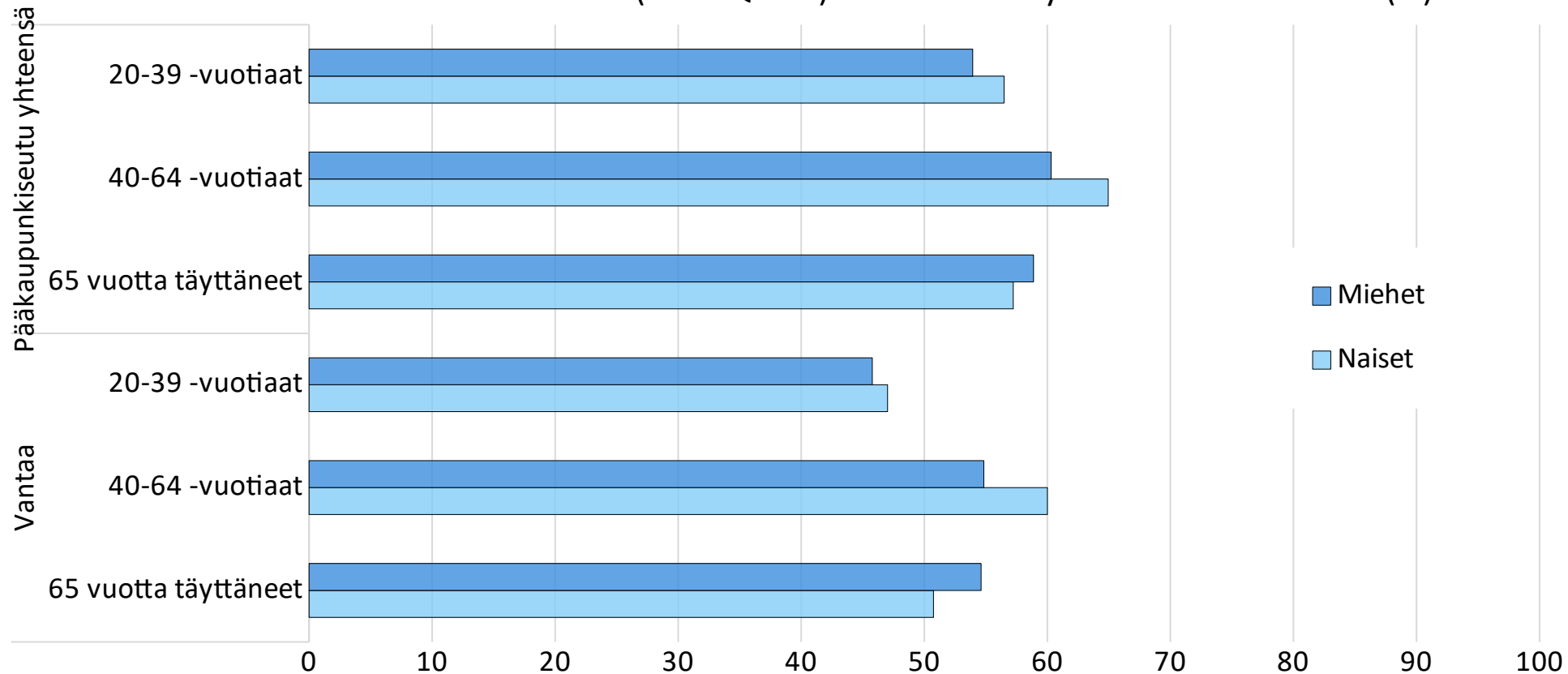
# ➤ Suurin osa työkäisistä kokee terveytensä hyväksi – mutta osuus pienenee iän myötä



# ➤ Noin joka toinen aikuinen kokee elämänlaatunsa hyväksi

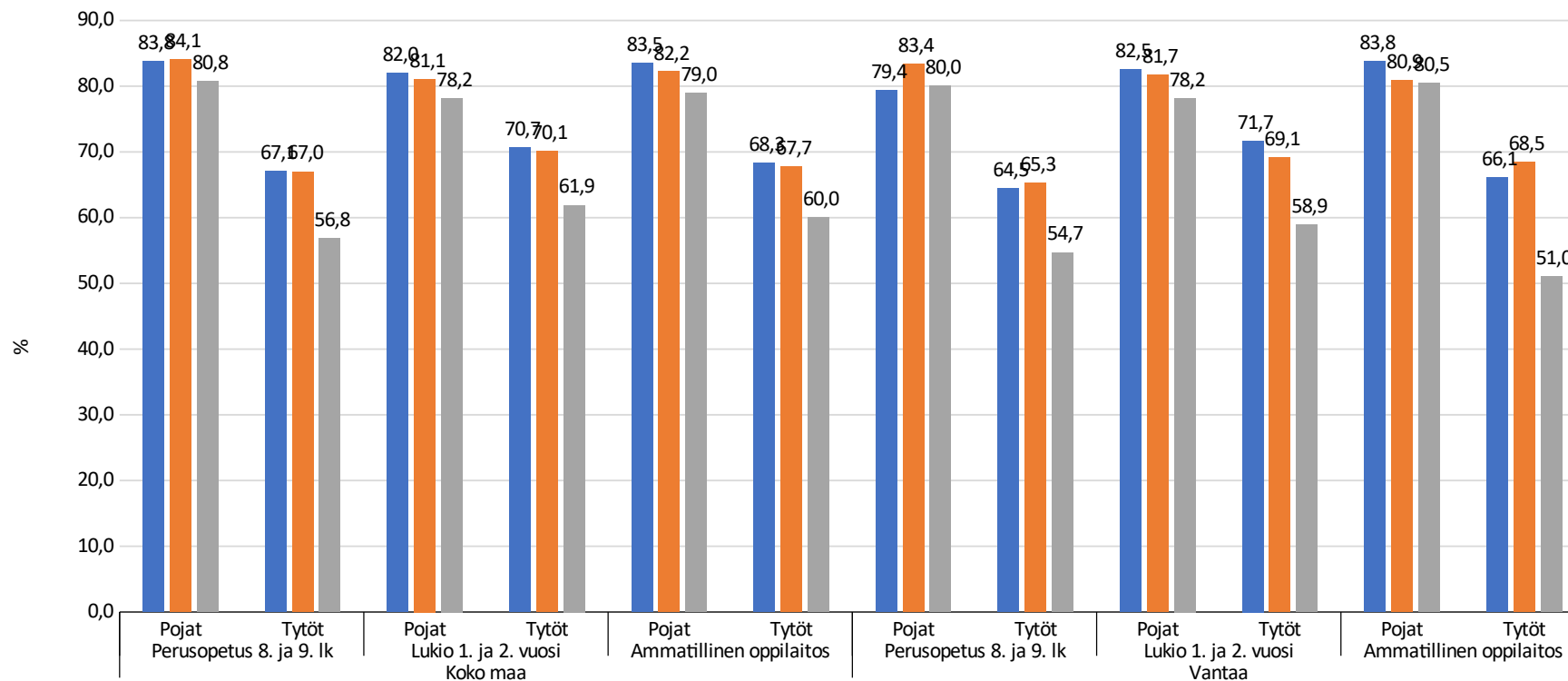


Elämänlaatunsa (WHOQOL-8) keskimäärin hyväksi tuntevien osuus (%)



➤ **Suurin osa vantaalaisista nuorista on tyytyväisiä elämäänsä. Tyytyväisyys on kuitenkin laskenut edellisen kyselyn tuloksista selvästi kaikissa ikäryhmissä ja tyttöjen tyytyväisyys on laskenut voimakkaasti poikia enemmän kaikissa ikäryhmissä.**

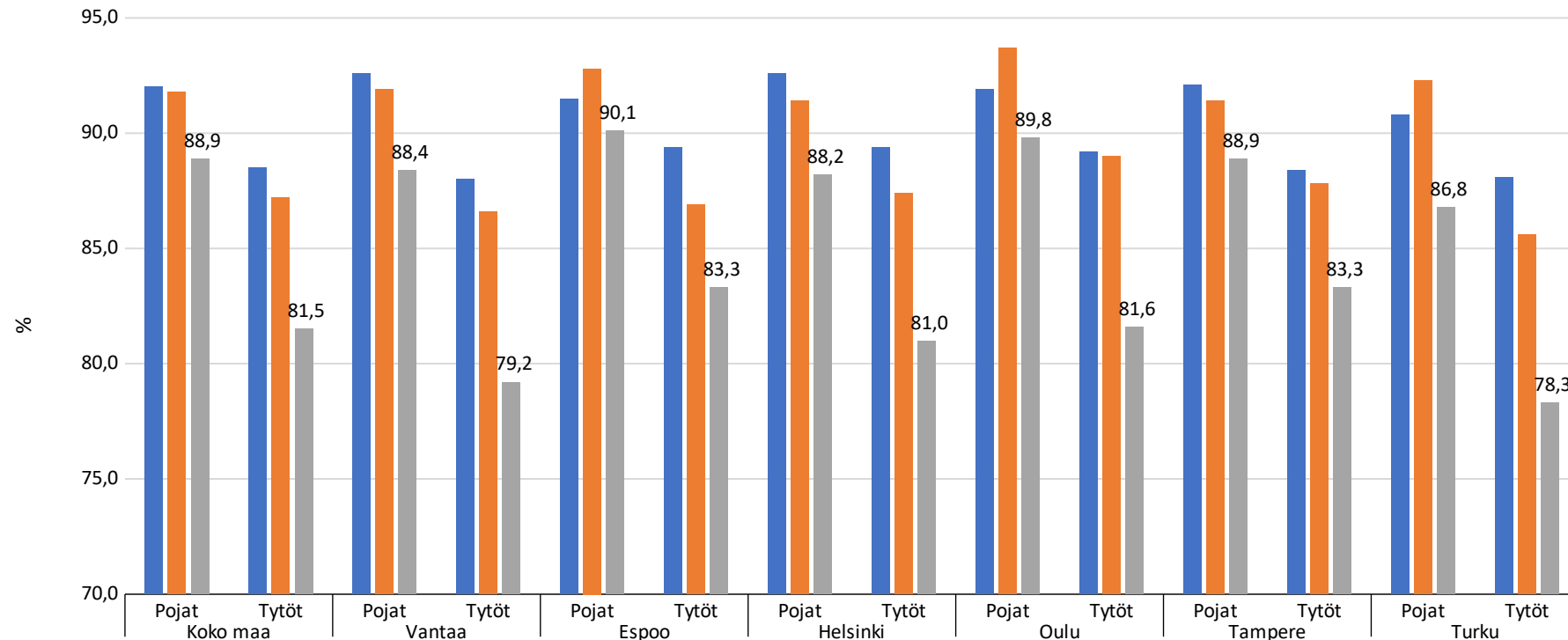
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, %



- **Lasten ja nuorten kokema tyytyväisyys elämäänsä on koronapandemian aikana heikentynyt myös valtakunnallisesti. Myös lapsilla näkyy ero tyttöjen ja poikien välillä.**



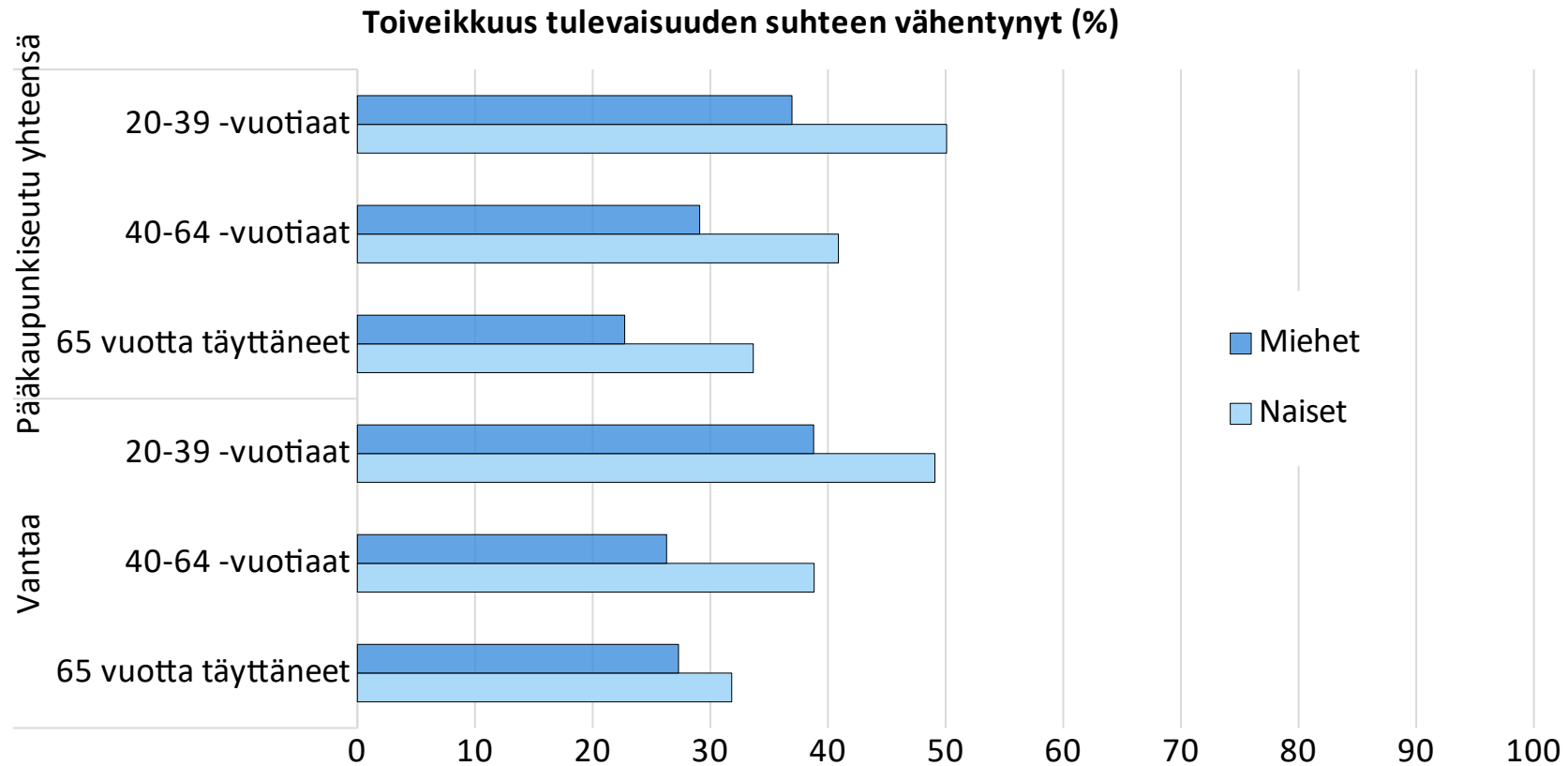
**Tyytyväinen elämäänsä 4- ja 5-luokkalaisista, %**



■ 2017 ■ 2019 ■ 2021

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

# ➤ Koronapandemia on vähentänyt erityisesti nuorten naisten toiveikkuutta tulevaisuuden suhteen

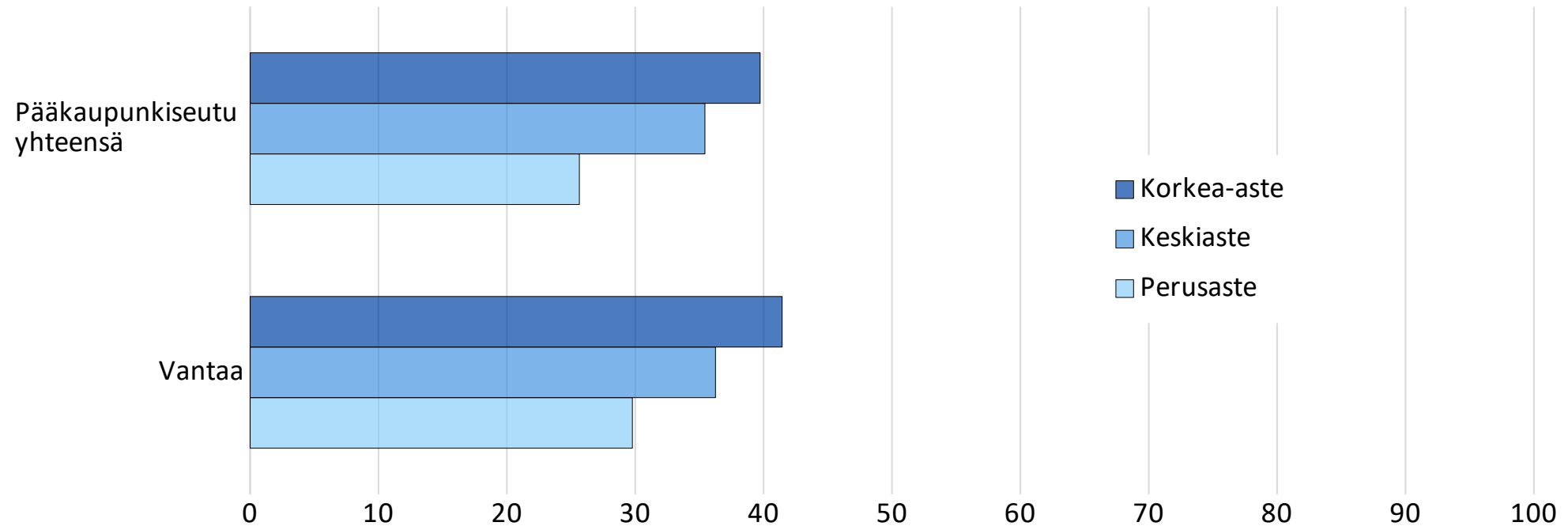


Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

# ➤ Koronapandemia on vähentänyt erityisesti korkeasti koulutettujen toiveikkuutta tulevaisuuden suhteen



Toiveikkuus tulevaisuuden suhteen vähentynyt (%)  
- Koulutustason mukaan



Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021



# Hyvinvointikatsaus 2021 – 6. Vanhus- ja vammaispalvelujen lisäykset

2.3.2021 ST / SP / ML-L

# 6. Vanhukset ja vammaiset



- Koronapandemia on vaikuttanut monin tavoin erityisesti heikommassa asemassa olevien vanhusten ja vammaisten hyvinvointiin.
- Kotona asuvien toimintakyky on laskenut liikkumisrajoitusten, ryhmätapaamisten sekä sosiaalisten kontaktien rajoittamisen vuoksi.
  - Sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaisten matkojen määrä vähentyi 19 % v. 2021 verrattuna vuoteen 2019. Matkojen väheneminen kertoo pandemian vaikutuksista ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden elämässä.
  - Koronan vuoksi vanhusten ja vammaisten työ- ja päivätoiminta on muuttunut mm. ryhmätoimintojen osalta merkittävästi. Puhentamismuutoksissa toimintaa supistettu ja osittain jouduttu myös sulkemaan. Uutena toimintana on kehitetty etäpalveluja sekä kotiin tuotettua jalkautuvaa palvelua.
- Läheisten kohtaamiset vähentyivät terveysturvallisuuteen tähtäävien suositusten johdosta (esim. kotihoidossa, hoivakodeissa), mikä on aiheuttanut sosiaalisten verkostojen kapeutumista.
  - Kotihoidon RAI-arvioiduista asiakkaista 28 % tunsu itsensä yksinäiseksi v. 2021. Vastaavasti palvelutalossa asuvista 17 % tunsu itsensä yksinäiseksi. \*

\*Lähde: RAI-HC 2021\_2. Asiakkaille tehdään RAI-arviointi puolivuositain tai voinnin oleellisesti muuttuessa.



## **Koronapandemiolla oli ja on yhä monenlaisia vaikutuksia terveyteen, turvallisuuteen ja tasa-arvoon.**

- Joka kolmannella ihmisellä pandemia lisäsi yksinäisyyden kokemusta. Nuorten kokema ahdistuneisuus ja yksinäisyys lisääntyivät merkittävästi korona-aikana.
- Terveyspalveluihin pääsy vaikeutui varsinkin pääkaupunkiseudulla.
- Nollalinjan auttavasta puhelimesta haetaan apua lähisuhdeväkivaltaan ja naisiin kohdistuvaan väkivaltaan. Linjalle tuli vuonna 2020 puheluja yli 19 000; kasvua edellisvuodesta oli 31 prosenttia. Soittajamäärät kasvoivat muissakin kriisipuhelimissa. Poliisin kotihälytysten määrät kasvoivat pandemian aikana.
- Rajoitukset ovat vaikuttaneet naisiin ja miehiin eri tavoin. Esimerkiksi koronaepidemiassa koulu- ja päiväkotikäisten lasten kotiin jääminen, ikääntyneiden sukulaisten auttaminen sekä perheenjäsenten sairastuminen on vaikuttanut erityisesti naisten arkeen ja vaikeuttanut naisten työssä suoriutumista.
- Ruoka-avun tarve kasvoi ja asiakasmäärät kaksin- tai kolminkertaistuivat ajanjaksolla vuosi 2020 - kevät 2021. Yhteisöruokailuista jouduttiin siirtymään ruuan noutamiseen ja kotikuljetuksiin.

## Kouluterveyskysely

- Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi.
- Kouluterveyskyselyyn vastasi Vantaalla vuonna 2021:
  - 79 % vantaalaisista 4- ja 5-luokkalaisista (4373 lasta)
  - 65 % 8- ja 9-luokkalaisista (3291 nuorta)
  - 70 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (1766 nuorta)
  - n. 13-14 % ammattiin opiskelevista 1. ja 2. vuoden alle 21-vuotiaista opiskelijoista
  - (232 nuorta).
- Ammattioppilaitosten alhainen vastaajamäärä on hyvä huomioida lukuja tarkastellessa.
- Lisätietoa:  
<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely>
- <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely/kouluterveyskyselyn-tulokset>

## Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

- Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten toteuttama asukkaiden elinoloja, terveyttä ja hyvinvointia kartoittava kyselytutkimus, joka toteutettiin keväällä 2021.
- Tutkimukseen valittiin väestörekisterijärjestelmästä satunnaisesti noin 25 000 pääkaupunkiseudun 20 vuotta täyttäneitä asukasta.
- Vastaajia lähes 12 000: 4 800 oli helsinkiläistä, 3 300 espoolaista, 2 600 vantaalaista ja 1 100 kauniaislaista.
- Lisätietoa: <https://pkskysely.kaupunkitieto.fi/>

## FinLapset-kyselytutkimus (ent. LTH-tutkimus)

- Toteutetaan joka neljäs vuosi. Tiedonkeruu kohdistuu vauvoihin ja 4-vuotiaisiin lapsiin perheineen.
- Tietoa saadaan neuvoloiden ja kouluterveydenhuollon määräämäänsä terveystarkastuksista, valtakunnallisista rekistereistä ja kyselytutkimuksista.
- Lisätietoa:  
<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finlapset-lasten-nuorten-ja-perheiden-terveys-ja-hyvinvointi>

## Rekisteriaineisto:

- Tilasto sairauspäivärahasta, Kansaneläkelaitos (Kela)
- Tilasto sairaanhoitokorvauksista, Kansaneläkelaitos (Kela)
- Työnvälitystilasto, Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM)
- Toimialojen oma tilastointi

# Työryhmä



Hyvinvointikatsaus on laadittu työryhmässä, johon ovat kuuluneet:

- Katja Taattola, kehittämispäällikkö, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiateeman puheenjohtaja, sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala (10/2021 saakka)
- Niina Vilkmán, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
- Sofia Joenpelto, erityisasiantuntija, kasvatuksen ja oppimisen toimiala
- Kössi Kuusimurto, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
- Hannele Lautiola, monikulttuurisuusasiain päällikkö, kaupunkistrategian ja johdon toimiala
- Minna Mänty, tutkija, kaupunkistrategian ja johdon toimiala
- Tia Ristimäki, lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori, kasvatuksen ja oppimisen toimiala
- Petri Roikonen, erityisasiantuntija, kaupunkikulttuurin toimiala
- Leena Rusanen, yhteisten palvelujen päällikkö, kaupunkikulttuurin toimiala
- Wilma Toljander, asumisen erityisasiantuntija, kaupunkiympäristön toimiala
- Meija Tuominen, hallintoasiantuntija, kaupunkistrategian ja johdon toimiala

